Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilm Thư Viện Đại học Cornell)

NĂM THỨ NĂM SỐ 649 — GIÁ BÁN SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BA 22 NOVEMBRE 1927

HÃY HÚT THỐC ĐIẾU HIỆU JOB

Đông Pháp Thời Báo

MỖI TUẦN LỄ XUẤT BẢN BA KỲ — THỨ BA, THỨ NĂM VÀ THỨ BẢY

Directeur Gérant NGUYỄN-KIM-ĐỊNH
Directeur & Rédacteur en Chef DIỆP-VĂN-KỲ
Direction - Rédaction - Administration 96, RUE MAC-MAHON, 96 SAIGON
Téléphone : N° 324

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 7562

Lại nói về học-bổng

Gần một tháng nay Bổn-báo đã hết sức cổ động về việc lập học bổng.

Nói cho phải, chúng tôi cũng đã tiếp được nhiều bức thơ thiệt là vô hạn lâm ly, làm cho đầu cho khỏi nhọc bao nhiêu, đọc đến cũng phải hồn hồ mừng vui mà nghi thầm rằng : Nếu như trong một nói giống mà đã có những hạng người quan hoài ân việc chung như thế, thì dầu cho ai mưu thần, chước quỉ, cho ai lòng thủ dạ muông cũng chẳng làm sao cho giống Nam-Việt khỏi có cái ngày vinh-quang, mình tự chủ lấy mình, rồi mặc sức thù quên ơn trả nghĩa.

Song đọc kỹ mấy bức thơ ấy, xem kỹ địa vị mấy người viết mấy bức thơ ấy, thì chúng tôi lại nhận ra một điều đáng mừng mà cũng thật đáng buồn.

Bao nhiêu những người, hoặc đã gởi thơ đến xin giúp vào cuộc lập học bổng một tháng ít nhiều, hoặc gởi một số bạc mà quyên trợ, đều là người nhiệt thành hữu dư, mà tài lực bất túc. Còn bao nhiêu những người « dư muốn, dư vạn » như lời của ông Nguyễn-tấn-Dược thì lại hèo vô động tĩnh. Hay là còn chờ mấy ông khỉ xướng làm gương trước chăng ?

Duy chỉ có một đều ta rên mừng là những người hữu tâm đều là người không có tư bổn. Mà người không có tư-bổn tức là phần đông trong nước; mà phần đông đã dặng như thế là một chuyện đáng mừng, mà cũng buồn là vì việc lập học bổng là một việc lấy tiền tài làm gốc, nếu ai là người tư bổn mà lại đành mất điều lại ngo, thì còn mong gì là lập học bổng !

Hiện tình tuy như vậy, chớ tôi giám cả quyết rằng nhà giàu Nam-kỳ ta đều là người hào nghĩa, xưa nay đã tâu thành biết bao nhiêu việc ích lợi cho nước nhà. Những chuyện chưa chắc là chuyện đã đáng làm mà chúng ta cũng đã từng thấy nhiều ông coi tiền tài như phẩn thổ tranh nhau người trước kẻ sau. Huống chi về việc lập học bổng.

Đến nay mà tôi chưa đặng tin chi vui mừng, tưởng trước là vì mấy ông tư-bổn dương còn chờ đợi mấy bực danh nhơn làm trước, rồi chắc sau cũng sẽ làm sau.

Ấy vậy chuyện lập học bổng mà có thành thì cũng là nhờ có mấy ông ấy khỉ xướng ; bằng như không thành, thì là tôi của mấy ông ấy thấy phải, mà không biết làm. Mấy ông đối với việc lập học bổng cũng đầu mà tôi cũng dửng dầu vậy.

Nay tôi chỉ có mấy lời cảm tạ mấy anh em chị em chúng ta đã biết việc lập học bổng là việc rất có quan hệ cho cái tương lai của nói giống nhà Nam ta : Của một đồng, lòng một người quí hoá biết bao nhiêu. Vả lại số tiền của mỗi người tuy ít, chớ số người nhiệt thành ấy vẫn đông, thì có lo chi mà việc lập học bổng lại không thành hiệu được.

Tôi lại kính xin trân trọng mà thưa cùng mấy ông tư-bổn rằng : mấy ông mà dùng đồng như vậy thật cũng là phải. Vì mấy ông bị lường gạt cùng đã nhiều phen. Song xin mấy ông phải hiểu rằng việc nầy hồi Cựu sanh viên Bổn-quốc đã sắp đặt có chương trình một cách rất hẳn hòi, thì tưởng chẳng có chi lạ đáng nghi ngại nữa.

Chúng tôi hết sức trông cậy mấy ông lắm vậy.

DIỆP-VĂN-KỲ.

GIÁ BÁO
Một năm..... 8$00
Nửa năm..... 5 00
MUA BÁO PHẢI TRẢ TIỀN TRƯỚC
Quí vị có gởi thơ mua nhựt-trình gởi mandat trả tiền, hoặc gởi bài vở và thơ từ chi, xin đề rõ ràng như vầy :
M DIỆP-VĂN-KỲ
Directeur du Đông-Pháp Thời-báo
96, rue Mac-Mahon — SAIGON

HÀI CỐT

ông Voltaire

có để trong đền Panthéon không ?

Tại kinh-thành Paris, có đền Panthéon là một nơi có kỷ-niệm lớn cho lịch-sử nước Pháp ; hễ bực nào lúc sanh-thời có công lao sự-nghiệp gì lớn có ích cho nước cho dân, cho dương thời cho hậu-thế, tôi khi chết thời nhà nước đem hài-cốt vào để đó, quốc dân đều sùng bái.

Voltaire tiên-sanh (Tàu dịch là Phước-Lộc Bắc-Nhi là nhà triết-học nổi tiếng ở nước Pháp hồi thế-kỷ thứ 18, Tiên sanh tạ thế ngày 30 Mai 1778; sau nhà nước cũng đem để hài-cốt tiên-sanh vào đền Panthéon. Ngày nay người ta mới biết ra rằng hài cốt để trong đền Panthéon chẳng phải là của Voltaire tiên-sanh, mà của ai đó không biết.

Nguyên khi tiên-sanh tạ thế, người châu ước đi-hài tiên-sanh táng ở nhà tu Scellières, sau nhà tu nầy bán cho người khác, nên ngày 30 Mai năm 1791, Quốc-hội nước Pháp nghĩ công-nghiệp tiên-sanh xứng đáng để cho quốc-dân kỷ-niệm, bèn rước đi-hài tiên-sanh vào đền Panthéon. Hôm ấy nhằm ngày 11 Juillet, toàn quốc có làm lễ trân trọng lắm.

Hồi đó các bào Ang-Lê đã phao lên rằng : Hài cốt đó là hài cốt của lão làm vườn táng khít bên mộ Voltaire tiên sanh. Bây giờ không ai lấy điều đó mà làm chủ ý.

Còn trái tiêm của tiên-sanh, thời người ta đem vớp thuốc thơm và để tại Quốc-gia Thơ-viện từ năm 1874, tới nay vẫn còn.

Tới ngày mới rồi, ông Lacombe là chủ cái lâu đài Scellières nhơn muốn sửa nhà, bèn đào đất chỗ cầu thang lên, thấy có cái hầm, trong có cái quan tài, mở ra thì là bộ xương người. Một nhà bác sĩ khám nghiệm ra thời là hài cốt của một ông già Cô Đề là của Voltaire tiên-sanh.

Ngày nay người Pháp mới nhớ lại mấy lời bào Ang-Lê đang hồi trước là có lý. Hiện nay họ còn đương nghiên cứu, nếu phải là di-cốt của Voltaire tiên-sanh, thời nhà nước lại rước vào đền Panthéon mà đem bộ xương kia ra.

Ông lão làm vườn kia hạnh-phước thiệt, khi không mà hài cốt được vào nằm trong đền Panthéon, được quốc dân thờ phượng hơn 140 năm nay !

Chưng nào chúng sẽ đặng thấy mấy cái học bổng của chư quí ông :

1· Nguyễn-phan-Long ;
2· Nguyễn-văn-Thình ;
3· Trần-văn-Đôn ;
4· Nguyễn-văn-Của ;
5· Đốc-phủ Bình ;
6· Ngô vạn-Huấn ;
7· Nguyễn văn-Hượt ;
8· Trần-văn-Ân ? ? ?

Quốc-dân vẫn hết lòng trông đợi các ông làm gương cho các nhà tư bổn.

May mà các ông biết thấy nghĩa thì làm là qui cho mấy ông mà cũng may cho những kẻ học trò nghèo.

Bằng như gặp việc phải mà mấy ông chỉ biết làm thinh là cao thượng, thì cũng đã có dư luận, cũng chúng biết giùm cho mấy ông.

Còn phận sự chúng tôi thì vẫn giữ lấy lòng tin thành mà chờ đợi mấy ông. Nay mai đây mà biết chắc rằng mấy ông chỉ biết dùng tiu người mà làm phải, còn tiu mình thì dầu bị sét đánh cũng hãy còn nằm trơ ; chừng ấy, chúng tôi lại cũng sẽ hết sức ngay thẳng mà chỉ trích cái thái-độ của mấy ông cho quốc-dân biết rõ.

Người đờn-bà bay qua biển

Ngày nay mới có một người con gái thư nhứt, đàm ngồi máy bay, bay qua Đại-tây-dương. Đây là hình chiếc tàu bay « *American Girl* » ; nhà nữ phi-hành Ruth Elder, với mọi người cùng đi với cô là ông George Haldeman.

Cô Ruth Elder mới thi lấy được bằng cấp cầm máy tàu bay, là quyết định bay qua Đại tây-dương ngày. Bữa cô ở New-York bay ra là ngày 11 Octobre. Trước khi bay, nhà thiên-văn-đài hèn Huê-kỳ đã nói trước cho cô biết là hồi nầy biển có gió to sóng lớn lắm, nhưng cô cũng nhứt định bay.

Quả nhiên cô bay ra giữa biển, thời gặp bão lớn, tàu bay phải chống với gió bão trong 41 giờ đồng hồ ở trên không, không biết phương hướng nào nữa hết, sau bị lề mất máy cái ống truyền hơi ở trong máy, thành ra tàu bay phải ngồi yên, gần cù lao Açores, giáp bờ biển nước Bồ-Đào-Nha, may có một chiếc tàu Hà-Lan đi ngang cứu dặng, thành ra cô không việc gì.

Cô bay chuyến nầy, tuy chưa thành công, nhưng cũng đã bay tới 2600 hải-lý, nghĩa là gần hai phần đường New-York, Paris rồi. Tính ra từ New-York bay đi tới chỗ cô bị nạn đó là 4400 cây số, thế là cô cũng chiếm được giải nhứt, vì xưa nay chưa có ai cứ bay ở trên không được dài đến thế. Vì vậy cho nên tuy cô chưa thành công về cuộc bay New-York Paris, song người ta cũng phục cô là giỏi. Cô còn đi du-lịch mấy kinh-thành lớn ở châu Âu rồi mới về. Bên Huê-kỳ đã sửa soạn mở cuộc nghinh-tiếp cô rất là long trọng, không kém gì hồi nghinh tiếp Lindberg. Đã có một nhà bảo xin biếu cô một khoản tiền 15 vạn đồng, để cô tả cái cảnh lúc ở giữa biển bị bão ra làm sao.

Cô nói : « Tôi về Mỹ chuyến nầy rồi lại tính cuộc bay qua Đại-Tây-dương nữa. Vì tôi muốn rằng tôi là người đờn bà thứ thứ bay qua được đại-dương ».

Một vị nử anh-hùng

14 TUỔI

Vừa rồi các bào bên tây có đăng cái tin sau nầy, tùy chỉ một cái thời-sự vật năm vào trường thứ hai hay thứ ba của báo xuất-bản hằng ngày, ai vô-ý có lẽ bỏ qua không đọc, nhưng nếu xem kỹ, thì thiệt là một tấn thảm-kịch, một tấn thảm-kịch ngắn có mấy dòng chữ mà thiết thảm-thống biết bao nhiêu, khiến người đọc phải xót thương, phải khen ngợi.

Vai chủ-đông trong tấn thảm-kịch ấy là một cô con gái tuổi chưa cập-kê mà đã tỏ ra mình là một người người rất tinh-tảo, rất lanh-lợi, rất can-đảm, ở trong một đêm hết sức nguy-kịch.

Nguyên ở hãng xe lửa phía Đông (*Compagnie de l'Est*) có một người « gác-nhịp » (*aiguilleur*) tên là Jules Chossenotte, làm việc tại nhà ga Prunay là một cái ga nhỏ, có xe việc quậy nhịp ra hiệu cho các chuyến xe lửa chạy đường Reim Châlons-sur-Marne ngó thấy mà tránh nhau. Một bữa kia, vào lúc 8 giờ rưỡi tối, người gác-nhịp ấy rủi tránh không kịp, bị một cái xe lửa cán chết. Bấy giờ trời đã tối lắm. Nghe cái thảm-kịch ấy xảy ra thì các hành-khách trên xe ai nấy thảy đều sáng sốt ; sống không ai nhớ rằng người quây-nhịp đã không còn, nếu các chuyến xe lửa sắp tới không hay mà chạy đại đến thì tất lại xảy ra những sự nguy hiểm lớn ! Nhưng nào ngờ trong khi ai nấy đều hoảng hốt, không ai nhắc đến việc ra dấu hiệu vẫn có người lo ; nào ngờ trong khi bối-rối đó lại có một người con gái nhỏ dương còn thức, thấy sự rủi-ro vẫn không rối-trí mà lại nhớ rằng việc khẩn-thiết như là việc thay thế vào chỗ quậy nhịp để ra dấu-hiệu cho các xe ! Người con gái ấy là ai ? Tức là cô Renée Chossenotte, con gái của người gác nhịp đó.

Ấy đấy, thiệt là một câu chuyện đáng thương xót, đáng khen ngợi và cũng ; giá vào tay một nhà văn-sĩ có biệt tài để thường viết thành một bài văn thê lương cảm khái đến đâu !

VUA MAROC THẮNG-HÀ

Điện tin ở Robat ngày 16 Novembre nói rằng : vua Maroc là Moulay-Youssef, thình lình bị chứng tiểu tiện ra huyết mà tạ thế.

Vua Moulay-Youssef, lên ngôi từ năm 1912, làm vua được 15 năm nay. Nghe nói ông tuy là vua vong-quốc mất lòng, nhưng trong lúc làm vua cũng được thần dân mến chuộng và cũng làm nhiều chánh-tích hay, như là sửa sang lại luật-pháp, việc tiền-tệ, việc học việc canh-nông v... v...

Hồi Ab-el-Krim làm cách-mạng, vua Moulay-Youssef lo lắm, vì mục-đích của Ab-el-Krim muốn bỏ quân-chủ cho nên sợ nếu Ab-el-Krim đắc chí thời, ông Moulay Youssef lại thành ra hạng vua thất-nghiệp như vua Hy-Lập, vua Thổ-nhĩ-Kỳ, và vua Tuyên-Thống nhà Thanh mà thôi. Từ ngày Ab-el-Krim thất bại rồi, thời ông yên tâm lắm, ngày nằm ngoài có đi sang du-lịch nước Pháp, cũng như vua Khải-Định ta du-lịch nước Pháp năm 1922, để cảm tạ cái ơn của nước Pháp thương xót và dìu dắc cho vậy.

DỐT NHƯ BÒ

Một canh đăng cố kia, trâu bò cũng ăn đông, có hai con bò và trâu húc nhau, đá nhau, cái nhau rất kích-liệt. Bò mắng trâu rằng :

Cũng là loài mai xương ra kẻo cày, lại con cày to lớn ma bắt nat lẫn nhau !

Trâu mắng bò rằng :

Không trách mà thế-gian người ta bảo rằng « dốt như bò ! »

Bò :

— Tôi với anh, kẻ ra trời cho cũng có sách (là sách) ở trong bụng, vậy ma chi cũng mai xương ra kẻo cày ; tôi dốt thật, mà anh hay với ai ?

Trâu :

— Tao cũng không hay gì với ai ; nhưng tao thường thấy ở trong các thành-phố to, có những con bò kéo cái xe kin đến trước cửa tiệm, người ta mở xe ra mà lấy những vật ở trong xe đem xuống thời, toàn là những mảnh thịt bò mới lột đa ma phanh đôi. Vậy mày có thấy con trâu nào kéo cái xe thít trâu mà đi ở trong phố bao giờ ? Bởi thế cho nên người ta chỉ có nói « *Dốt như bò* », mà không ai nỡ nói dốt như trâu.

Bò nghe xong, im một lát, rồi thở dài một tiếng rằng :

« Bò !... »

TÂN-ĐÀ

Một bức thơ

VỀ CHUYỆN LẬP HỌC-BỔNG

Giarai, le 8 Novembre 1927.

Kính gởi cho ông chủ nhiệm Đông-Pháp Thời-Báo.

Thưa ông,

Vừa rồi tôi coi qua mấy số Đ. P. T. B. hô hào cổ động lập học-bổng cho những người sĩ khó Annam đi du học bên Pháp. Cái mục-đích là để chọn lấy nhơn-tài ; sau khi trở về nước nhà mà nhậm lấy cái vai tuồng với xã-hội ; mưu đều công-ích cho quốc-gia — Trong một nước mà kém kẻ nhơn-tài thì nước kho mà tiến bộ ; người trong một nước mà kém đường học vấn là nước phải ngay vong. Ngày nay đem cái vấn-đề nầy để xướng ra bàn là hợp với trình độ hiện thời ; tất cả ai là người chung cùng một giống Lạc-Hồng mà chẳng hoài tâm đến. Mà những người đang hoạt tâm đây có thể trông cậy ở mấy ông hào-gia, phú-hộ trong nước là cần nhứt, rồi mới tới bọn dân.

Như tôi đây mà chưa cái tấm lòng công-ích vô hạn, mà biết sao, cái tấm lòng ấy có thể nào hưởng đang chang ? Vì rằng : Nhà bần chất đã thất học, thì chữ Tài, là tài-lợi đã không có ; mà chữ Tài, là tài-học cũng không, thế thì còn làm nên đàng những việc gì, theo phần con dân của nước. Chẳng qua ôm một tấm lòng hy-vọng với đời là cùng . !

Thưa ông, tôi chẳng đủ sức làm nên đặng việc chi công-ích, mà tấm lòng mong mỏi chẳng quản lời hèn mọn mà viết nên lời, gởi đến ông, là vì : Để giới-thiệu những người giàu có đủ sức cấp học-bổng cho những người sĩ-khó. Như ta vì ho quanh năm chỉ lo làm ăn ở gia-đình, ít lưu tâm tới xã-hội. Cái nguyên-nhân ấy cũng không đáng trách. Nay tôi nói để ông giới-thiệu ho cho quốc-dân biết : không lẽ qui ông lại phụ rẻ Quốc-dân mà chẳng cùng với nhau mà tán thành cho được kết-quả hay sao ? Những bậc người đủ sức cấp học bổng là :

Qui ông

Trương-đại-Danh, Huyện hàm.
Nguyễn-khánh-Hượt, cựu cai tổng.
Tạ-văn-Tỷ, xã-trưởng.
Trần-ngọc-Tuyển, hội-đồng địa-hạt.
Ng-văn-Chiểu, cựu hội-đồng địa-hạt.
Huỳnh-qu ang-Lược, nghiệp-chủ.
Nguyễn-ngọc-Cón, id.
Phạm-thành-Đài, id.

Xin qui ông lấy lòng từ-thiện lập ra mỗi ông một hai cái học-bổng, đang làm gương cho kẻ khác, nếu trong hạt được một ít vì hào-tâm như vậy, lo gì tiền đồ nước ta sau nầy, không tấn tới được như ai. Ấy lòng thành-thật hi-vọng của tôi vậy.

Ng-v -D.

THƠ' TÍN

Thái-bình-Dương Tiên-sanh

Được bức thơ tiên-sanh, trong thơ tiên-sanh có chỉ giáo cho tôi nhiều điều hữu ích. Tôi rất lấy làm cảm phục mấy của tiên-sanh.

Tiếc không được tôi diện cùng tiên sanh lại không có qui danh và qui ngụ tiên sanh ở đâu đăng gởi thư hầu đáp lại.

Vậy tiên-sanh có dịp rảnh xin mời quá bước ghé lại bần-bao, hoặc là cho biết được qui ngụ ở đâu, đăng tôi tiện bề thư lịn. Cám ơn.

Nay kính,

DIỆP-VĂN-KỲ.

ĐẶNG KIẾP ĐỨA HUNG TÀN

Kỳ trước Bổn-báo có đăng việc một tên Công-tộ-lơ lấy trên xe lửa Gô-vấp đi Hocmon, cã gan bóp v .. một người thiếu nữ, sau có người can-thiệp, tên ấy dám cã gan đánh, đá, và giơ súng hăm dọa người ta. (Xin coi qua số báo 19 mới rồi).

Tên ấy là Adrian, nay sở xe lửa đã đuổi đi rồi.

Mustapha-Kemal

Thế-kỷ thứ 20 nầy có bốn người đại-vĩ-nhơn, là Lý-nhơn nước Nga, Tôn-trung-Sơn nước Tàu, Mussolini nước Ý, và Mustapha-Kemal ở nước Thổ-nhĩ-kỳ bây giờ. Có người nói bốn ông nầy đều là bậc anh-hùng mà thời-thế tạo ra, nhưng cũng là bậc anh-hùng tạo ra thời thế vậy.

Trước khi chưa có cuộc Âu-châu chiến-tranh, nước Thổ-nhĩ-kỳ (La Turquie) vốn là một nước hèn yếu, người Âu-châu bọ đã đặt tên cho là *thằng ốm ở Cận-Đông*. Sau cuộc đại-chiến xong xã, ai cũng thở dài mà than rằng : « Thôi rồi, từ đây mà đi, các nước ở phương Đông chắc bị mấy nước đế-quốc lấm thịt còn gì » Các nước đế-quốc ở phương Tây có cái giã-tâm đó thiệt, năm 19.0 họ đã kỳ điều-ước với nhau, âm mưu chia xẻ mấy nước ở Cận-Đông như là Thổ-nhĩ-kỳ, Ai cập (Egypte) Ba-Tư (Perse) v.. v. ..

Không ngờ nét mực chưa ráo, tang vật chưa kịp chia nhau, thời các nước ở Cận - Đông đã nổi dậy. Nước Thổ - nhĩ - kỳ có Mustapha-Kemal rút gươm cứu quốc mà ra, phá tan quân Hy-Lạp ở Smyrne, đuổi quân liệt-cường không cho đóng ở Cilicia nữa, lại phá đồ Chánh-phủ quân-chế ở Constantinople trải bao phen nằm gai nếm mật, vạn hiểm thiên nguy, phần dầu trong ba năm trời, khiến cho người mê lại tỉnh, kẻ ốm lại mạnh, nước mất lại còn, chính là công-nghiệp hiển-hách của Mustapha-Kemal vậy. Kể từ ngày 4 tháng 7 năm 1923 trở đi, nước Thổ-nhĩ-kỳ là một nước hoàn toàn độc lập, ngang vai bằng lứa với các nước liệt-cường ; mấy nước đế-quốc châu Âu từ đó không dám khinh rẻ là thằng ốm ở Cận-Đông nữa.

Mustapha-Kemal chẳng những là cứu được một mình nước Thổ-nhĩ-kỳ, lại cứu cho cả mấy nước ở Cận-Đông ; thiệt có như cái ảnh-hưởng của Mustapha Kemal mà gần thời mấy nước như Afghanistan đều biết tự cường tự-trị, xa thời như Ấn-Độ có phong-trào cách-mạng của ông Gandhi xướng lên, tuy chưa thành công, song cũng có ảnh-hưởng lớn trong cái vận-mạng của nước Ấn-Độ, vậy thì không những Mustapha-Kemal có công với dân-tộc ở Cận-Đông nữa. Người ấy chẳng phải là đại-vĩ-nhơn thời là gì ?

Mustapha-Kemal vì có cái công cứu

(Coi qua trương thứ 2)

SỐ BÁO NÀY
CÓ PHỤ TRƯƠNG THÊ THẢO
Coi qua mấy trương sau
2 *a)* Việc nước Tàu
b) Việc kỷ-niệm ông tổ chủ quốc-ngữ
3-5 Việc trong nước.
4-6. Tiểu thuyết Tình là giây oan và « Hoàng-hậu thất tiết »
5. Ơn trí ngộ

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Hãy đến hỏi ở hàng : Chủ xe hơi, người muốn mua xe hơi.....

GARAGES INDOCHINOIS

1, RUE LEFEBVRE — SAIGON

Giá mới của xe : 8 - 10 và 12 C. V. hiệu " Turcat-Méry "

Việc nước Tàu

Hãy nói tình hình miền Nam.

Ngày 17 Novembre, tướng Nam-kinh là Trình-Tiêm đã đem bốn bộ binh mà vào Võ-Xương (là một huyện trị cách Hán-khẩu không bao xa), và Hồ-tôn-Đạc vào chiếm Hán - khẩu. Tướng ở Hán-khẩu là Hà-Kiện liệu thế không địch nổi, đem quân chạy còn Đường - sanh - Trí cũng trốn sang Nhựt, biện đã tới Ma-Tư. Thế là quân Nam-kinh chiếm được Hán-khẩu.

Trong khi ấy, tỉnh-thành Quảng-Đông lại sanh ra một việc chánh-biến to, là bộ tướng của Trương-Phát-Khuê làm phản. Đã nhiều lần Bổn-Báo nói tới tình hình Quảng-Đông, chắc độc-giả còn nhớ. Nguyên tỉnh Quảng Đông thuộc quyền Lý-Tế-Thâm thống trị, mà Lý-Tế-Thâm với Trương-Phát-Khuê vốn có hiềm khích với nhau. Mới rồi Lý-Tế-Thâm phải đi với Uông-Tinh-Vệ lên Thượng-Hải để điều đình với Tưởng-giới-Thạch về việc mở chấp-giám hội-nghị lần thứ tư, nên trao quyền chánh Quảng-Đông cho Huỳnh-thiệu-Hùng giữ. Nay bộ tướng của Trương-Phát-Khuê thừa lúc Lý-tế-Thâm đi khỏi, nên ngày 18 Novembre mới rồi, làm phản, chiếm lấy tỉnh thành Quảng-Đông, bắt giam Huỳnh-thiệu-Hùng ; tướng Lý - Phúc - Lâm hình như theo về nguỵ quân rồi. Tình hình ở Quảng-châu và Sa - điện biến động lắm. Trương- phát - Khuê đi Hương - cảng mấy bữa nay, hiện còn ở đó chưa về.

Việc mở chấp giám hội nghị, hình như vẫn lôi thôi chưa quyết định. Đảng Nam-kinh là Lý-ôu-Nhơn, Bạch-sùng-Hy, Đàm-diên-Khải thời muốn họp ở Nam-kinh, còn Uông-tinh-Vệ thời nhứt định họp ở Quảng-đông, chưa biết rồi ra sẽ họp ở chỗ nào ? Mà hiện tình Quảng-đông như thế đã chắc nay mai yên được chưa ?

Cũng không có tin rằng Tưởng-giới-Thạch có ra dự hội nghị ấy không ? chỉ nghe đến ngày 30 nầy Tưởng cùng Tống-mỹ-Linh làm lễ thành-hôn.

Còn quân Bắc-phạt ở mặt Phố-khẩu do tướng Hà-ứng-Khâm thống xuất, mới rồi Tôn-Truyền-Phương đánh cho một trận thua to lắm. Nam-kinh có phái 20 000 quân đi tiếp cứu, nhưng nghe chừng quân Tôn-truyền-Phương thắng thế, nay mai thế nào cũng lấy lại Phố-khẩu.

Còn về mặt trận Tấn (Sơn-tây) Phụng (Phụng - Thiên) thời quân Trương-Tác-Lâm bảy lần đánh Trác-châu không được, vì quân Diêm-Tích-Sơn đánh riết lắm, hiện nay đôi bên còn giữ nhau ở đó.

Việc đựng bia kỷ niệm ông tổ chữ quốc-ngữ

Việc nầy kỳ trước bổn-báo đã đăng, mới rồi lại tiếp được bạn đồng-nghiệp ở ngoài Bắc là báo *Trang-Hoà* gởi tờ biên-bản hôm hội-đồng bàn việc đựng bia Bổn-báo đăng nguyên văn để cho các bạn đọc báo biết rõ việc ấy như sau nầy :

BIÊN BẢN. — Hội-đồng họp ngày 28 Octobre 1927 lại hội quán Khai-trí về việc lập bia kỷ niệm ông triệu tổ chữ-quốc-ngữ là cha « A-lê-San Đắc-lộ » (Alexandre de Rhodes).

Chiều ngày 28 Octobre, hồi quá 5 giờ Hội-đồng tổ chức quyên tiền đựng bia kỷ niệm ông triệu tổ chữ quốc-ngữ, tại hội-quán Khai-trí.

Đến dự hội có :

MM. Norès, Thanh-tra giám-đốc sở Tài-chính Đông-dương ;

Quan năm Bonifacy ; Cucherousset, chủ-nhiệm báo Éveil Economique.

L. L. E. E. Hoàng-trọng-Phu, Tổng-đốc Hà-đông ;

Phạm-văn - Thụ, nguyên Hộ bộ Thượng-thơ ;

Vũ - ngọc - Hoành, Tổng-đốc tỉnh Thượng-thẩm.

MM. Nguyễn-hữu-Thư An-sát Hà-nam.

Nguyễn-văn-Vinh, chủ nhiệm báo Trung bắc Tân-văn ; Phạm-Quỳnh, chủ nhiệm Nam-phong Tạp-chí ;

Lê-văn-Phúc, chủ-nhiệm Vệ-nông báo ; Nguyễn-công-Tiểu, chủ bút Vệ-nông báo ;

Hà-huy-Thông, nghị viên Bắc-kỳ tại Nam-định ;

Ngô-tử-Hạ chủ nhà in ;

Lê-Dư, trưởng Bắc-cồ ;

Trần-đình Hoè. Bắc-kỳ nhân dân đại-biểu tại Thái-bình ;

Ngô - trọng - Chi, Bắc-kỳ nhân dân đại-biểu tại Đáp-cầu ;

Bích-Kỳ thương mại Bắc-ninh ;

Ng.-bá-Chinh, quản-lý báo Trung-hoà.

Các ngài bận việc xin kiếu :

MM. H. Tissot, nguyên Khâm-sứ Trung-kỳ ; Delsalle, quản lý sự-vụ phủ Thống-sứ L. L. E. E. Nguyễn-đình-Quý, Tổng-đốc Bắc-ninh ; Nguyễn - năng-Quốc, Tổng-đốc Thái-bình, MM. Nguyễn-hữu-Cự, Bắc-kỳ viện-trưởng nhân dân đại-biểu viện ; Ng.-trí-Phú Bắc-kỳ nghị viên Thái-bình-Ngọc nhà Pommeraye et Cie.

Trước khi bàn, quan năm Bonifacy là người xướng khởi việc lập bia nói đại ý rằng : Dân Nam-việt nay đã công nhận chữ quốc-ngữ là chữ nước Nam, quốc dân nên lập bia kỷ niệm ông A-lê-San Đắc-lộ (Alexandre de Rhodes) là người sáng lập ra chữ quốc-ngữ. — Ông xin hội-lồng đứng lên hô hào quyên tiền để làm việc vĩ đại ấy.

Quan Thanh-tra Norès biểu đồng tình và khen ngợi cái mĩ-ý của quan Bonifacy. Bồi ngài bàn nên lập ngay một tiểu ban chuyên trách thay mặt hội-đồng mà hành động các công việc cho kỳ đạt được mục đích.

Ngài nói qua vẽ những cách thức cổ-động việc quyên tiền, hình thức tấm bia và chỗ đất đựng bia

Hội-đồng bầu ngay ban tiểu ban trị sự là quan năm Bonifacy, ông Ng.-bá-Chinh.

1° *Việc quyên tiền.* — Hội-đồng bầu định in chơn-dung ông A-lê-San vào các báo Tây, Nam và trên một khuôn giấy kể các sự nghiệp huân chương ông, rồi phát đi trong cả ba kỳ để cổ-động. Nên tổ-chức các cuộc diễn-thuyết và nhờ các tay tài-tử mở ra các cuộc hát bỏ

2° *Hình thức tấm bia.* — Hội-đồng sau khi đã bàn bạc một hồi lâu, thì định làm một cái bi-đình, ở trong đặt tấm bia, ở ngoài mặt tạc hình ông A-lê-San, kể các huân công ông bằng Pháp-văn, một mặt kể sự nghiệp ông bằng hai thứ chữ : chữ nho và chữ quốc-ngữ.

Cũng có ông bàn nên lập tượng đồng, nhưng phần đa số ưng kiểu bia, nên hội-đồng ấn định là lập bia đặt trong bi-đình coi có vẻ uy-linh và thích-hiệp với phong tục Á-đông hơn.

Cụ Thượng Phạm-văn-Thụ nói rằng, không những nên kỷ niệm ông A-lê-San mà thôi, mà cũng nên kỷ niệm cả những ông đã có công to góp sức góp tài với ông A-lê-San tiên-sanh nữa. Hội-đồng lấy ý-kiến cụ Thượng làm phải. Nhưng tìm cho được có tang chứng đích đáng những vị nào thực đã có công giúp cho ông A-lê-san thì rất khó khăn lắm, công việc chiến miên và mất nhiều thì giờ quá, vậy kỷ-niệm một ông A-lê-San tiên-sanh tức là kỷ-niệm các bậc đã có công với tiên-sanh vậy.

3° *Chỗ đất dựng bia.* — Chỗ đất dựng bia thì có nhiều nơi, như trước cửa Hội-quán Khai-trí, vườn hoa cửa Nam, cạnh đền bà Kiệu, và vườn hoa phố hàng Đậu, ngay sở Lâm trông sang

Các nơi ấy đều đẹp cả. Nhưng chỗ vường hoa phố hàng Đậu có nhiều lẽ đặc sắc hơn cả, không vâng vẻ lắm, khó g đô-hội đông đúc lắm, nhưng cũng có rất nhiều người tới lui, mà lại có vẻ trang nghiêm sầm-uất Hội-đồng đều ưng ý sẽ chọn nơi ấy dựng bia kỷ-niệm.

Đến 7 giờ, hội-đồng giải tan

Trí-sự Hội-Trưởng : BONIFACY.
Thơ-ký : NGUYỄN-BÁ-CHINH.

THI-TRƯỜNG TIÊU-TỨC

GIÁ BẠC

Ngày 21 novembre 927..... 12 f. 90

GIÁ LÚA

Ngày 21 novembre 1927 (kể 100 kilos)

Vinhlong	5 $ 40
Gocong	5 80
Baixau	6 10
Baclieu	6 32
Cambodge, thứ trắng	4 93
Cambodge, thứ đỏ	3 46

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	9 $ 30
Gạo số 2	8 49
Gạo số 3	7 74

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Le Cap St. Jacques, le 26-11.
André Lebon, 30-11.

Ở BẮC VỀ
Amboise, 29-11.
Claude Chappe, 27-1°.

Ở NHỰT VÀ TRUNG-QUỐC LAI
Sphinx, 25-11.

Ở SINGAPORE
Ở XIÊM LAI
G. G. **Paul Beau**, 21-11-27.
G. G. **Roume**, 10-11.

Tàu chạy

SANG PHÁP
Cap Padaran, 23-11.
Amboise, 3-12
Sphinx, 29-11

RA BẮC-KỲ
Claude Chappe, 1er-12
Le Cap St. Jacques, 30-11.

SANG TÀU VÀ NHỰT
L'André Lebon 25-11-27

SANG XIÊM
G. G. **Paul Beau**, 24.11.

Mộ: sông me lơn

Mới hay tin rằng tại ĐƯỜNG HẺM MASSIGES có một sông me lớn lắm

Tay con Lục-tỉnh lên thiệt đông, nên ngày đêm hốt lì bì và ngoài cửa thường để gardiens coi chừng.

Vậy chớ tình tuần-cảnh đi đâu mà cờ bạc tự do đến thế ? ? ?

Agents exclusifs :

LUCIEN BERTHET & Ce

68, Boulevard Charner. — SAIGON

TÀU ANNAM

HIỆU « ĐỒNG-THỊNH »

Chạy đường Camau-Mỹtho

Tại Mỹtho, chạy ngày chúa nhựt và thứ năm, đúng 8 giờ rưỡi tối.

Tại Cámau, chạy ngày thứ tư và thứ bảy, đúng 6 giờ sáng, có ghé Bạch, Cái Nhum, Nước-Xoáy, Tam-Bình, Trà-Ôn, Cái-Côn, Ngã-Bảy, Cái Nai, Long-mỹ (Trà-Vang), Ngã-Năm, Vĩnh-phú, Phước-Long, Xã-Thoại, Phú Sinh, Đầu-Sấu, vân vân.

Tàu mới, rộng lớn rất vững vàng, [illegible] hành khách có khuôn [illegible] mát :

Xin đăng hoa chi [illegible] cũ.

Le gérant-Bích
Xa Công-ký Kinh-lão
[illegible] Annam

ROGER DELATOUR

Docteur en Droit

Ancien Conseiller Référendaire
à la Cour des Comptes
Conseil Technique et Financier
Constitution de Société Contentieux
Représentations Industrielles et Commerciales
16, rue Comlombert, 16
SAIGON

MAC MAHON OFFICE

MUA — BÁN — THUÊ-MƯỚN
QUẢN-LÝ, VƯỜN-TRÀI, NHÀ BIỆNG
ĐẶT CÁT BUỒNG SƯƠNG ĐỦ THỨ
THÔNG TIN TỨC VÀ KIẾM VIỆC
sử nầy bao lãnh làm hết cả mọi việc
60, đường Mac Mahon, Saigon
Giây thep tắt : MACOFFICE
Saigon

Kiệp Hóng-Nhan

Mới xuất bản tại nhà in Bảo-Tồn

Mỗi cuốn : 0$30

Xe máy hơi hiệu ALCYON

Chạy một cỡ hai mã lực — 2 cấp giá 220 $
Kiểu du lịch — 3 mã lực — 2 cấp — 340
Kiểu du lịch thượng đẳng — 4 cấp — 580

Bán tại hãng L. Caffort
Saigon-Namvian

HÌNH BAN-THỜ ĐẠO CAO-ĐÀI

Kính trình chư qui-vị rõ rằng bản-hiệu mới họa được bức hình Ban-thờ chính Cao-đài ở TÂY-NINH để hiến chư qui vị trưng ở ban-thờ tại gia.

Hình cỡ 24×30 rất tốt rất bền, giá mỗi tấm 1$50
Tiền cước gởi commande 50

PHOTO KHÁNH-KÝ
54, Boulevard Bonnard, Saigon

Nên chú ý

Kiểu xe mới PERLIET chỉ có mua tại hãng *Garage Indochinois*, số 1 đường Lefèvre Saigon mới có mà thôi.

HÃY HÚT THUỐC CA-LOP.

Saigon.— Imp. Commerciale, C. Ardin, rue Catinat

Le Directeur-Gérant : Nguyễn-kim-Đỉnh.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan-2022

Tốt quá đáng xem !!!

Tiệm bán thủy xoàn hiệu con rồng vàng

CỦA ÔNG

J. GIUNTOLI

135 Rue Catinat Saigon

Tiệm bán thủy xoàn của ông J. GIUNTOLI đã lập ra trên hai mươi năm nay, qui ông qui bà trong lục châu ai ai cũng đều biết, rõ thiệt là một nhà buôn lớn đáng cho đồng bào tin cậy.

Mỗi kỳ tàu bên Pháp qua đều có đủ thứ nước hột xoàn và đủ cỡ hột thứ ba, hột nhận cả rả từ mười lăm carats tới ba chục carats tốt chẳng đâu bì kiệp, nên ông GIUNTOLI kính mời qui ông qui bà đến xem trước khi tới mấy tiệm khác thì sẽ biết giá rẻ thế nào và chắc qui ông qui bà sẽ vừa lòng mà chọn lựa

Bijouterie Parisienne

J. GIUNTOLI

ÉCOLE CENTRALE

De Dactylographie-Comptabilité Pratique-Sténographie

18, rue Thomson — Dakao, Saigon

Bổn-trường dạy học-sanh máy viết, bút toán và viết tắc.

Mấy vị giáo-sư tại Bổn-trường đều chọn rõng tay khoa mục xuất thân, đủ tư các giáo-dục, tận tâm dạy dỗ, cốt lấy tiếng khen

Học trong ba tháng rồi thì trở nên người thơ ký giỏi dẫn và người buôn bán bật thiệp.

Có hai lớp dạy rõng chử Langsa không ăn tiền.

Mỗi đêm điều có dạy đủ các khoa từ 7 giờ đến 10 giờ

Về phần thanh tra cai trường và dạy học thì giao cho một ông Cử-nhơn luật khoa, có cấp bằng thượng đẳng thương-mãi Đại-học-Đường tại Paris, rất có danh và xứng đáng Có bốn vị giáo sư khác chuyên dạy các khoa sở-trường đều có cấp-bằng cao-đẳng khoa thương-mãi và khoa sư-phạm

Học sanh có cấp bằng sơ-học học khoa bút toán tại Bổn-trường trong ba tháng, biết làm sổ nhựt-ký (journal, biết tính lỗ lời, khoản sổ và khai sổ mới dresser compter Pertes et Profits. Bilan et passer au journal les articles d'inventaires, clôture et de réouverture des comptes).

Những-học-sanh ở xa thì Bổn-trường ăn cần lo lắn có chỗ ở tử tế và ăn uống kỹ-lưỡng.

Thơ và giấy thép xin gởi cho

Monsieur BÙI-NGỌC-THỰ

Directeur — Fondateur

22 Rue Thomson -:- SAIGON

HỒI MỚI CÓ TỚI NAY...

giàng xe

CITROËN B.15

chở nổi 1.000 Kgrs

ĐÃ ĐẶNG VỪA LÒNG NGƯỜI CÓ DÙNG ĐỂ CHỞ CHUYÊN

Giàng xe tiện dụng hơn Lêt trông hoàng cần

Có bán đủ đồ như là:

Ailes A. V. Bavelets và Marchepied

Hày đến coi ở hàng

AUTO-HALL

Établissements BAINIER d'Indochine

LÀM ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN Ở ĐÔNG-PHÁP

LAIT NESTLÉ

SỮA HIỆU

=CON CHIM=

NESTLÉ

LÀ TỐT HƠN HẾT TRONG THẾ GIỚI

VIỆC TRONG NƯỚC

Nam-kỳ

SAIGON

Mấy tờ báo mới

MM. Ardin là quản-lý nhà in « Imprimerie Commerciale » tại Saigon và Vương-Khuê là chủ nhà in « Imprimerie Chinois » được phép mở tại Saigon một tờ báo bằng chữ nho, đặt tên là *Information Chinoise de Cochinchine.*

M. Lê-quan-Liêm tức Bẩy, nghị-viên hội-đồng quản hạt Nam-kỳ, được phép mở một tờ báo bằng quốc-ngữ, đặt tên là *Điện-xa Tạp chí* (Revue des automobiles).

Ngày mở Hội-chợ

Hội chợ Saigon tới ngày 17 Décembre sẽ mở cho tới 15 Janvier mới bãi.

Tới ngày ấy quan quyền Toàn-quyền Monguillot sẽ vào Sàigon làm lễ khánh-thành Hội-chợ.

Hội-nghị y-tế ở bên Ấn-độ

Ta vẫn biết các nhà y-sĩ thường năm họp nhau để nghiên-cứu về các chứng bịnh ở xứ nóng, kêu là Hội-nghị xét các chứng bịnh về xứ nóng (Congrès de la Médecine Tropicale). Tới ngày 5 Décembre nầy, hội-nghị ấy sẽ họp lần thứ bảy tại Calcutta.

Xứ Đông-pháp cử bác-sĩ Joudran và bác-sĩ Hermann sang Calcutta để thay mặt và dự hội-nghị ấy.

Đầu xanh có tội tình chi ?!

Thầy Trần-đình-Nộ người Huế, lối 19 tuổi, vào Saigon hơn một năm nay, làm ở phòng giấy hoả-xa (bureau Chemin de Fer) người lanh lợi, làm việc giỏi được ông chủ yêu vì, nên lương tháng lên gần 60 $. Vả lại từ ngày vào tùng sự trong sở đến nay nhờ ở tánh tình thuần hậu, nên bạn đồng-sự ai cũng có lòng thương mến. Lâu nay vẫn được lịnh trên phải đi quyền chân xếp-ga (chef de gare) các chỗ. Cách vài tuần nay thầy Nộ lại ra thế cho xếp-ga Bình-Triệu xin nghỉ phép.

Thầy vưng lịnh ra đó, được 3 ngày chẳng hiểu vì cớ gì thầy bỏ ga đi mất ; Chứng hay tin, soát trong tủ-kết ga mất hết một số tiền 59$. Chủ cho người đi kiếm khắp nơi, song không biết tang tích. Đến ngày 17 đây, tại Mytho nơi con đường mé sông (quai du Mékong) người ta xỉ được một cái gói, trong ấy có một cái tu-hum (coi thổi cho xe lửa chạy), một chùm chìa khóa, hai cái thẻ lãnh lương 2 tháng trong cái gói ấy lại có để mấy chữ bằng viết chì rằng :

Mytho le 14 Novembre 1927

Bureau Mouvement

chemins de fer

Saigon

« Adieu ! ! avec mille regrets et dix mille remerciements.

« On me trouvera au milieu du Mékong. Là . est un repos silencieux

Nô.

Mytho, ngày 14 novembre 19.7.

« Kính chào các viên chức trong phòng giấy Mouvement sở Hỏa-xa. Saigon.

Thôi ! Tôi xin từ biệt !! Tôi rất đội ơn và cũng hối hận vô cùng !

Rồi đây người ta sẽ gặp tôi ở giữa dòng sông Mékong. Chỗ đó là nơi yên nghỉ của tôi vậy »

Cái gói ấy và thơ đã giao lên trên sở Hỏa-xa. Chủ-sở đã trình bót rồi. Việc nầy chưa tra ra mối manh chưa biết thế nào.

Cã mấy thầy đồng-sự sở Hỏa-xa đoán rằng, Mr Nộ là một người lành tánh tốt, không phải vì lấy số tiền nhỏ mọn như thế mà phải làm ra mưu kế. . như vậy. Nếu Mr. Nộ mà có lòng tham thì trước kia từng đi thế xếp các ga lớn sao thì không hề cái thủ đoạn ấy ? Còn số bạc 59 đồng, thì trường thầy ta còn 2 cái thẻ lãnh lương, số bạc lương ấy cũng còn hơn cần gì phải lấy 59 đồng làm gì ? Chắc là thầy ta có một cái tâm-sự gì uất-ức trong ấy, chưa có thể hiểu được, chớ cho đoán cho rằng gian dối thì thật không phải.

Nhưng bề nào chuyện nầy, sớm muộn cũng rõ ra, đợi có tin sẽ đăng tiếp.

Cuộc diễn-thuyết ở nhà hội thể-thao tây

Ông Dương-văn-Tài nói về vấn-đề "Hương-Hỏa"

Trong mấy số báo trước, bổn báo đã có đăng lời bá cáo của Hội "Bắc-cầu Đông-Pháp" về cuộc diễn-thuyết nầy rồi.

Ngày thứ tư 9 Novembre 1927 tuần trước, ông Dương-Tấn-Tài huyện hạng nhứt ở phũ. Toàn quyền, đã diễn thuyết lần thứ nhứt tại nhà hội thể-thao tây ở vườn ông Thượng, nói về cái tục thờ-phụng tổ-tiên là một cái tục rất cao-thượng của các dân-tộc Á-đông. Cái tục thờ-phụng tổ-tiên tức là cái căn-nguyên của Hương-hỏa đó.

Ông Dương-Tấn-Tài so-sánh cái tục phụng-sự tổ-tiên ở các dân-tộc Âu-châu với cái tục phụng-sự tổ-tiên ở các dân tộc Á-châu. Dễ ăn giả có đem các cách phụng sự tổ-tiên của người Pháp và của người Annam mà tỉ giáo.

Đến bữa tối thứ tư 16 Novembre vừa rồi đây, ông Dương-tấn-Tài đã diễn-thuyết lần thứ hai nói về « *Các tính-chất khác nhau ở trong Hương-hoả* ».

Đêm nay cũng như đêm thứ tư trước thính-giả đến nghe rất đông ngồi chật cả trên lầu nhà « Xét » lãy.

Ông Dương-tấn-Tài người dương trẻ, vóc hơi gầy và hơi cao mà thái-độ trông rất nhã-nhặn. Trong mấy lần diễn-thuyết ông nói bằng tiếng Pháp ; nói một cách rất thạo và rất dễ nghe ; người Annam ta mà nói tiếng Pháp giỏi đến thế tưởng cũng hiếm có lắm.

Cái vấn-đề mà ông Dương đem diễn lần thứ hai đây thiệt là rắc-rối lắm.

Trước hết ông so-sánh của hương-hỏa và các thứ tự-sản khác, vì-dụ như của tuyệt-tự. Ông cắt nghĩa rõ ra các thứ tự-sản ấy khác như thế nào. Rồi thì ông mới nói đến của hương-hỏa. Ông Dương nói cho ai nấy biết rằng thuở nay hết thảy các nhà làm sách đều lầm lộn những đất phần-mộ (*terrains de sépulture*) với đất tự điền (*terres de culte*), nên cứ tưởng lầm rằng của Hương-hỏa là không di-dịch bán-chác gì đặng.

Bổn nhậy diễn-giả có chứng dẫn rất nhiều khoản luật Annam, — như luật nhà Lê và luật Gia-Long, mà cắt nghĩa rất rạch-ròi, khiến cử-tọa ai nấy cũng phải tâm-phục cái học-vấn uyên bác của diễn-giả về các luật-thư Annam.

Sau khi cắt nghĩa đã tường-tận, ông Dương kết rằng những đất phần-mộ thì nhứt định không bán-chác đặng, chớ còn những tự-điền thì phả đặng hay không, phả đặng là tùy-theo trường-hiệp (*suivant les cas*).

Cuối bài kỷ-thuật rất vắn-tắt nầy, chúng tôi xin có lời khen ông huyện Dương tấn-Tài và tiện đây cũng xin nhắc lại bà con ở Saigon ta đến thử tư tuần tới nên đi nghe cho đông bài diễn-thuyết thứ ba ở nhà « xét tây » ở vườn ông Thượng. Không nên quên rằng bất kỳ ai cũng vô nghe được cả.

MYTHO

Thông tin kiếm tiền

Một vị chi dân phụ mẫu ở miệt C..., trong cơn ăn uống bị phải một người chức việc nhỏ hơn nhục mạ nặng lời. Việc còn lôi thôi...

Mới rồi tên thông tin của nhà báo « đại ân nhân » của quốc dân đến viếng quan tỏ ấy và yêu cầu quan mua một tờ báo của anh ta. Anh ta có bẩm quan rõ rằng mới nghe tin quan có việc chẳng hay vậy vậy nên xin quan dạy lại được biết. Không hiểu quan to ấy nghĩ sao mà rồi quan lấy một tờ báo rồi trao lại cho tên thông tin kia một vật (!) Rồi thì êm.

Thông tin nào đây ? Tư cách nhà thông tin ấy thế nào ? Thiệt là thầy nào trò nấy.

V. D.

MOCAY

Ngày khai hội Khuyến-học Mocay

Bảy giờ tối ngày 12 Novembre 1927 là ngày giờ khai hội Khuyến-học Mocay. Thiên hạ rất đông, khách xa gần đến dự xem trên hai trăm người đờn ông ; mấy bà và mấy cô gần năm chục. Còn người đến nghe diễn thuyết không biết bao nhiêu mà kể. Khi tề tựu đủ, có ông Bùi-quang-Chiêu, quan quận Mocay Phạm-kim-Chi, ông trưởng tòa Lê-văn-Sinh và chư qui ông tôi xin lỗi không kể tên cho đủ).

Tiệc trà đạm bạc, chen tạc chén thù, bỗng chốc nghe tiếng chuông reo đồ. Ai nấy đều lắng lặng êm đềm

Ông Trương-minh-Tài Hội-trưởng hội K. H. Mocay bước lên diễn đàn tỏ lời cảm tạ và đọc một bài diễn-thuyết về vấn đề : « Bên-chí ».

Ai nấy vỗ tay.

Kế ông Nguyễn-thanh-Trà thay mặt cho H. K. H. Tân-phước bước lên đọc một bài về sự học vấn ngày nay.

Vừa dứt, tiếng vỗ tay rền ; kế đó, một cô thiếu niên mặc đồ trắng, chầm rãi bước lên diễn đàng làm cho ai nấy đều lạ lùng chăm bẵm lòng nghe.

Cô nầy qui danh là :

Mademoiselle Lê-Oanh 17 tuổi, cựu học-sanh nhà trắng Mytho, có bằng sơ-học đã hai năm rồi, nay đã thôi học, quán ở tại làng Hưng-khánh-Trung tổng Minh-thuận (Mocay).

Kể lại có : M. Lê-tấn-Tài giáo tập ở Mytho thay mặt cho H. K. H. Ông Văn (Mytho) Mr Hương-chủ Dự, hội-trưởng H. k. H. Hoà-bình (Mytho).

M. Nguyễn-v-Vinh giáo-sư Bêntre thay mặt H. k. H. Bêntre.

M. Trần-hàm-Chính thay mặt H. k. H. An-lãi Bêntre.

M. Nguyễn-tư-Hiền thơ chụp ảnh Bêntre M. Lương-minh Nhiều đốc công sở Trạm-tác Bêntre và M. Đinh-tấn-Yên thay mặt H. Thơ điền Đình thủy.

Mỗi ông đọc một bài diễn-thuyết cũng đồng tỏ ý kiến về sự Khuyến học.

Sau rốt ông Bùi quang-Chiêu bước lên cũng nói tiếp về sự học

Ai nấy khen ngợi vô tay rần. Cã thảy được mười bài diễn-văn Đại-khái cũng đồng một ý kiến về sự cổ-động cho hội Khuyến-học.

(*Xem qua trương thứ 8*)

Nhà Hàng St. Antoine

108, đường Catinat

Nếu qui ông qui bà ưa dùng Jambons-Saucisons cùng Fromages cho thiệt **ngon xin hãy đến tiệm tôi thì được vừa lòng.**

Mỗi kỳ tàu Tây lại thì đều có đồ mới luôn.

Tiệm Bắc-Kỳ

DUONG-VAN-TAI

Rue Mac-Mahon N° 106

(Kế bên đường d'Espagne)

Saigon

Rất nhiều Kiểu salon và các Kiểu tủ cần và chạm theo lối Kiêm thời.

Nhiều Kiểu lớ và chơn đèn ; các món đồ nhỏ bằng thảo lọc thiết tốt

Có đồ thêu đủ mau.

Duong-van-Tai

Kính mời

CHANH-KIM-TUYÊN

Xin qui vị nhìn cho bỷ kẻo lầm người giả : coi trường người lấy tiếng

Chánh-kim-Tuyên tiếng-sanh người tỉnh Quảng mới sang Nam-Việt có lời kính cáo cùng chư qui vị khán quan xin nhã giám : tôi có coi bói khoa cũng coi tướng

Số thì đoán việc nghèo giàu cùng danh lợi phú qui bẩm tiên

Chư qui vị muốn biết việc sanh tử hoạ phước thì xin tạm bước ghé thử thời vận thì rõ.

Bốc quẻ năng trí kiết hung, không sai, không đua nịnh Tôi cũng có coi thiên vấn địa lý khán tường định giá.

Tôi có người cắt nghĩa tiếng annam lời biện bạch không sai chẳng hề thêu dệt, tại đây có cái đầu hình, và cái bàn tay bằng vải treo lên mới phải là Chánh-kim-Tuyên

Các gánh hát nên chú ý

Rạp hát Thành-Xương đường Boresse số 12 của ông Huyện Cần cho mướn, mấy đêm thường thì 40$00 còn đêm thứ bảy 60$00.

Hát bộ Annam ngày thường 35$00 Ngày thứ bảy 60$00.

Nếu qui ông qui cô cần dùng xin do nơi số 37 đường Chemin des Dames

Một lôi nhà máy xay lúa rất tiện

Sửa đổi nhiều, gạo ít nát

Máy xay lúa có cầu chưng và sửa đổi thêm. Máy xay lúa cho chủ-điền và người buôn ăn.

THEO CÁCH CHẾ TẠO MỚI, người bày máy mấy đã chế rằng :

1° với 100 kilos lúa khô không khi nào ở tấm nát đến 10 hoặc 15 kilos.

2° tiền sửa máy mỗi không quá sáu đồng một năm.

Người ta lại còn quả quyết rằng:

với một cái mô-tơ 4 ngựa chạy được 80 gia 12 giờ giá 530 p.

với một cái mô-tơ 8 ngựa, chạy được 150 gia 12 giờ giá 850 p.

với một cái mô-tơ 12 ngựa, chạy được 250 gia 12 giờ giá 1.150 p.

thứ 12 ngựa 250 gia tính luôn tiền đưng máy giá 1.150 p. ai mua cho biết tin ở Huế-lợi — 100 kilos lúa được 70 kilos gạo trắng.

Bán và giao tại Saigon sau khi thử máy cũ — Mô-tơ phải mua riêng.

NÓI CHẾ TẠO — Máy xay cho người tuần hàn, chạy bằng ngựa hoặc bò, tiêu số phí mỗi ngày : tiền cỏ lúa ngựa, bò để máy cho ngựa kéo 151 chức chẩn, chạy được 40 — 50 kilos gạo trắng một giờ.

Nếu chục gia lúa lời được 4 p. 50 — 5 p. mỗi một ngày tiêu số phí tuần rồi.

Máy xay tay số 1 — 15 kilos gạo trắng một giờ Máy có sửa đổi có cầu chứng.

Chuông để sau cửa để phòng kẻ trộm, cột có cái giây để ngoài sân. — Chuông bao có người tới.

Tại có thư đã cám thạch giả, để làm mất bản nhỏ, màu gì cũng có — Mỗi miếng 6 đồng cả tiền cước.

J. BRUNEL

45, Rue Mayer, Saigon

Gần bên đại lộ ánh tây ở Đakao

NGUYỄN-VĂN-CHỨC

38, rue Amiral Courbet, 38 -:- Saigon

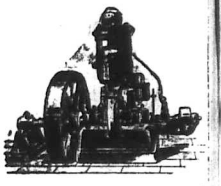

Thiện nghệ về máy xay lúa gạo, đã rập hơn 20 cái máy rất đều đặng vừa lòng qui khách. Máy xay chạy bằng moteur dầu Mazout hay là máy lửa chụm trấu, lớn nhỏ đủ kiểu, mua bán thật thà, bảo kiết gạo không nát và không hao, giá phải chăng.

DONG BAO NÊN CHÚ Y

Trong khoản một năm nay đồng bào ta chú ý về vụ lúa nhà máy xay lúa gạo. Ông thì đã làm rồi, ông thì tính sẽ làm có ông tính rồi mà chưa dám thiệt hành, bởi e cho sự khó khăn về máy móc và sự gian trá xảo quyệt của chủ bán máy. Cũng có lắm ông chẳng nhiều người bị lường gạt mà phải thôi chí ngã lòng.

Bởi vậy tôi xin có mấy lời thưa với đồng bào rõ rằng : gần đây M. Nguyễn-văn-Chức 38, Rue Amiral Courbet-Saigon có rập cho tôi một đặng máy xay gạo thiệt tốt cũng như mấy máy máy lớn Saigon-Cholon. Máy chạy thiết tốt dùng theo giao kèo và ít hao dầu. Thế thì đồng bào ta trước khi muốn lập nhà máy nên thương lượng với M. Chức là tốt hơn, bởi gì M. Chức thiết là cui vẹ, hiểu-tự nói năng phải đạo ; đồng cho ta tin cậy trong việc lớn lao. Ngoài ra M. Chức là *người annam* bổn phận ta phải xử trọn nghĩa vụ. Hốt lại đồng bào ta hãi nhớ rằng : nếu M. chức hay là người ngoại quốc mà lường gạt ta mà làm hãy bỏ cho ta rồi lấy tiền, thì người nào ta để kiện và để đòi tiền bạc ?

Mong rằng đồng-bào ta chú ý và thương tưởng giống nòi ấy là mối đều quan-trọng cho cuộc tương lai của nước nhà ta nơi trường kinh tế.

TRẦN-NGỌC-ÁNH

Propriétaire

de la Rizerie

Cái-Côn -:- Cantho

cái-côn, le 1er Novembre 1927

Signé : TRẦN-NGỌC-ÁNH.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

47, Rue de Canton, 47. — CHOLON

Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chữ đề: NHỊ THIÊN-ĐƯỜNG — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HƯỜN, TÁN, RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY

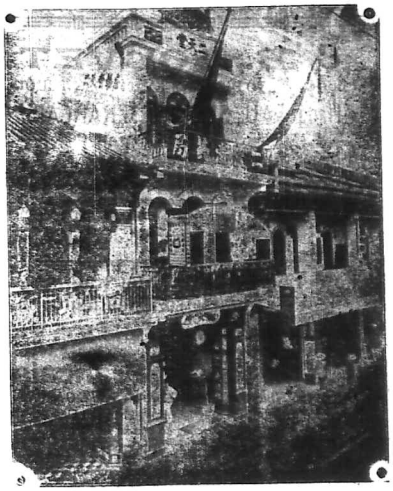

CÁO-BẠCH

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

VẠN-ƯNG-NHỊ-THIÊN-ĐẦU

Thứ dầu Menthe thuốc nầy của bổn đường chế ra bà phải bà trung công hiệu như thần, khắp cả hoàn-cầu thảy đều biết danh. Ngày trước nhiều người tin và nhận hiệu, bổn đường dùng có hai thứ chữ tên và chữ quốc-ngữ nay nhơn vì bổn đường, có lập thêm một tiệm ngành ở tại PHNOM-PENH, muốn cho người Đân thổ hiểu mà dùng, nên có thêm vô một thứ chữ đân thổ nữa. Vì sợ Lục-Châu chư quân tử thấy lạ mà nghi ngờ, nên bổn đường có nhơn lời tỏ cáo, cũi xin chư vị biết cho. Như có mua dầu xin cứ nhìn cho kỹ nhãn hiệu ông Phật mập thì rõ.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG, ở tại Quảng-đông tỉnh thành, đường Đại-tân, mon bài số 145, 147 và 149.

Tiệm ngành ở tại NAM-KỲ (Cholon), đường Canton, số 47, và ở tại NAMVANG (Phom-Penh), đường Praire, số 96.

Bổn dược phòng
CHÚ-NHƠN kính cáo.

Garage de réparations mécaniques des Automobiles

HÃNG SỬA MÁY XE HƠI VÀ ĐỒNG XE

TRẦN-VĂN-HIỆP

Propriétaire

N° 4, Rue Mayer, N° 4

—:- *Dakao* -:- *SAIGON* -:—

Kính,

Tỏ cho chư quí vị trong lục-châu rõ: Tiệm tôi đã lập ra trên mười năm rồi, song không sửa máy, nay tôi đã lập thêm đủ cuộc như là: sửa máy xe hơi đồng thùng xe đi chơi, xe camion đưa đồ cùng chở đồ, đóng xe hai bánh, xe kéo, xe muối, xe kiến, xe bò, cùng bánh vì xe làm muối nệm, áo nệm xe hơi, sơn xe, bán đèn xe, đồ bắc kẽ ngưa, yên cởi, cao su, chuông đạp hai tiếng cùng đồ phụ tùng khác. Hễ chư quí vị đem xe đến tiệm tôi thì làm đủ việc khỏi đem nhiều chỗ mà mất ngày giờ. Như chư quí vị muốn hỏi thăm điều chi xin viết thơ theo adresse trên đây thì tôi sẵng lòng hồi tin lập tức.

TRẦN-VĂN-HIỆP

SÁCH ĐÃ XUẤT BẢN

của nhà in « ĐÔNG-PHÁP »
Nguyễn-kim-Đỉnh

Tiểu-sử Lê-tả-quân (tục kêu là Lăng ông Bà-chiểu) và sách bán xâm

Tương-chi-sĩ (lịch-sử ông Phan-châu-Trinh có nhiều hình)

Tài anh hùng nước Nam (sử tích hai Bà Trưng, có hình, [illegible] và thơ bác cổ)

HOTEL D'ANNAM

N° 72 à 80, Bd Charner
N° 15 Carabelli

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

Phòng ngủ dưới đất và trên lầu, rộng rãi, mát mẻ, sạch sẽ, thanh tịnh.

Chủ nhơn: HUỲNH-HUỆ-KỲ

HƠN MỘT NĂM NAY HỎI có một

CẢNH TRƯỜNG

Dạy chữ pháp, gồi bài đến nhà cho những vị nào mắc công việc

Biết đọc chữ Pháp mà nghĩa chưa nên. Học chữ Pháp chưa đủ dùng học chữ Pháp mà đã bỏ nhà lâu tôi

CÁCH DẠY MỚI VÀ RIÊNG CHO NHỮNG VỊ NAM VIỆC

Anh em nên hỏi thăm lập tức, [illegible] một con số 3 chiếm đang [illegible]

RAPID'PROGRÈS

Boîte postale 18

CHOLON

HENRI HUMBERT

« AUX BIJOUX FIX »

78, Boulevard Bonnard, 78, Saigon

Nouvel Arrivage

Baquettes de fabrication française cuirée frêne 1 choix renforcée aux ejoules, cuirée avec des boyaux blanc et noir.

« Perfectus » (spéciale) la pièce 1.$ 00
« Maich » .. 12 00
« The Voss » .. 10 00
Presse raquette fabrication courante .. 1 00
Balles de Tennis marque « Bella » caoutchouc rouge pleines très élastiques .. 0 35
Ballons de Foot Ball Association, garanti.
Taille réglementaire.
« Titanic » ouverture plein cuir 14 sections 15.$ 00
« Audacieux » coupe évidée 12 sections 10.$ 00
Vessies n° 5 réglementaire la pièces 1.$ 20
Expédition franco contre mandat post.

Ai muốn lành làm ???

Defrichement — Abattage Nettoyage — Trouage

— Mỗi hectare trả từ 40.$ tới 150.$
Làm tại Plantation ở phía Thủ-Thiêm, Sông Saigon. Đi 4 giờ tới Saigon.

— Làm ngày nào trả tiền ngày nấy hoặc rồi mẫu nào trả tiền mẫu ấy, chớ không cho lãnh tiền trước.

Đem Coolies làm được 90 ngày thì lúc về có cho tiền hành phí.

Hãy hỏi thăm

Hiệu Vĩnh-Đa rue Amiral Courbet

Hay là: M. BÙI-THẾ-MỸ
Đông-Pháp-Thời-Báo

Kiến xe hơi và kiến mát

Hiệu Nguyễn-v-Bâu, 129, đường d'Espagne, đại lý cho hiệu kiến C. V. tục gọi là kiến nhà dước cha, có tới nhiều trăm lố kiến xe hơi và kiến mát, để qui ông tiện dùng mùa nắng lại có kiến coi xa coi gần nhiều kiểu đẹp và giá rẻ.

Qui ông ở xa hãy viết thơ thương nghị gởi contre remboursement ít hơn hết là một lô. Khi gởi contre remboursement xin gởi phân nửa tiền; người mua về bán lại có giá riêng.

M BÂU

COI TƯỚNG

Người có tiếng

Trần-kim-Tiền tiên sanh, người tỉnh Quảng-Đông, ở miệng Thanh-Hoàng, kinh cáo chư vị khán quan nhà gianh. Tôi coi bói khoa cũng coi tướng số đoán việc giàu nghèo số mạng, danh phận, chẳng một lời dua nịnh.

Chư Quí vị muốn biết sanh tử cùng các việc hậu lai xin tạm bước ghé vào thì hiểu rõ. Khán tướng định-giá, tôi có người cắt nghĩa tiếng Annam; lời biện bạch không sai chạng lẽ thiên đệt. Có coi thiên văn địa lý. Nếu coi không hay, thì tôi chẳng bao giờ dám ăn hành vào nhựt tình. Trước khi tôi có ở tại phòng ngủ Lục-tỉnh, tôi về Cholon đã lâu, hiện thời tôi đã trở lại tại phòng ngủ Lục-tỉnh-khách-lầu, tại đó có treo cái dau hình 100 tuổi bằng vải trắng, phía dưới có cái bàn tay, và xin qui vị nhỉnh cho kỹ kẻo lộn xơn kẻ làm bậy mà ăn tiền.

TRẦN-KIM-TIỀN.
208, Rue d'Espagne -:- *Saigon*

THI THƠ

TIỆM THỢ BẠC

Nguyễn-van-Tho'm

Bijoutier, ancienne maison

NGUYỄN-VĂN-GIÁO

N° 24, rue Schroeder, Saigon

Kính cáo cho qui ông qui bà rõ: Nguyễn ti m này trước của Nguyễn văn-Giáo, đã qua [illegible] Nay tôi là Nguyễn văn Thơm là em, kế nghiệp cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kim thời những là: trâm, chuyền, kiềng chuỗi, bông tai, nhẫn áo, vàng dôi, kiền cẳng, nếu vòng, nếu đất, đồng chiếc vân vân.

Đã thử theo kim thời cũng như ngày trước vậy.

Xin qui ông qui bà, muốn dùng món chi xin đến gởi đến tiệm tôi hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu tôi xin theo ý qui ông qui bà muốn cầu dùng món chi tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho qui ông qui bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM.
Bijoutier, 24, rue Schroeder, Saigon

KỶ-NIỆM
GIÁP 10 NAM THƯƠNG-MẠI

Bán rẻ mạt ! rẻ mạt !

Nay giáp 10 năm M. François Sử ra bán nghề *Hớt tóc*, nên nay định bán các Hớt tóc mới thêm sẽ *Hớt gà Thiết-lộ* trong vòng hai tháng, gọi là mừng Kỷ-niệm và [illegible] qui khách trong ba năm thương mại.

Một ít bước, mất cuốc xe kéo xuống chợ có đến tiệm M. François, 6, Rue Vannier mà được mua rẻ bạc trăm bạc ngàn!

P. S. Còn hàng qua tính kỳ nầy bán tiền hết, cho nên bán giá rẻ mạt, rẻ hơn [illegible] trước thập bội. Hàng mới tinh !!! Hay mới, mau mau kẻo hết.

PHOTO THUẬN-KÝ

Propriétaire : TA-VĂN-CẢN

Ex-directeur de la Maison

Photo Thuận-Ký, à Bordeaux, France

N° 7, Quai de l'Inspection, Vinhlong

Kính cáo cùng chư qui ông qui bà lãng rõ: Nhơn vì bổn hiệu trước đã ở chuyên nghề chụp hình tại bên Pháp, công nghệ rất tinh xảo, việc làm kỹ lưỡng lối kim thời.

Chụp hình và rọi hình ra lớn đủ thứ màu, giá tính rẻ hơn các chỗ. Nếu qui ông qui bà ở xa ý muốn rọi hình ra lớn xin gởi hình đến bổn hiệu và chỉ rõ muốn thêm bớt áo quần, bàn ghế, cùng các ý khác thì bổn hiệu rất vui lòng làm theo các điều.

Bổn bổn hiệu dùng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân rất tiện.

Nay đây qui khách muốn hỏi về công việc làm đều chỉ xin gởi thơ cho bổn hiệu, bổn hiệu sẵn lòng hồi đáp lập tức.

THUẬN-KÝ kính cáo.

SAIGON-AUTO

TANG-QUANG-DI

Propriétaire-Gérant

19-21, Rue Amiral-Roze, 19-21

Tiệm bán đủ đồ phụ tùng cho các hiệu xe hơi, essence, dầu nhớt, vỏ ruột Michelin và Dunlop, dầu đánh bóng xe hiệu « Eau baber » đồ để vá ruột xe hiệu Mephistho rất mau lẹ và tiện cho mấy ông chủ xe hơi lắm. Có trữ bánh mâm 765×105 và 820×120. Mới lại đèn phare hiệu « Grebel » cho xe « Delage » và Renault » chói xa được bốn 4 cây số (4 km).

Qui khách ở xa, muốn cần dùng món chi xin viết thơ, hoặc kêu dây thép nói hay là đánh dây thép thì tôi sẽ lập tức gởi đồ liền cho qui-khách, khỏi mất ngày giờ trông đợi.

Telephone : 447
Adresse Teger : TANDI SAIGON

(1)

MẪU-HẬU THẤT TIẾT

Sau khi vua nước Đan-Mạch thăng hà chưa đầy hai tháng, bà mẫu-hậu đã tái giá với một ông hoàng-đệ. Hoàng-tử đã đến tuổi mà không cho kế-vị lại nhường ngôi cho hoàng-đệ làm vua. Bởi thế mà trong nước nhao nhao nghị luận về việc "*Vua chết đáng ngờ*" "*Hoàng hậu thất tiết*" "*Hoàng-đệ là kẻ thông dan với chi dâu, giết vua cướp ngôi*"

Hoàng tử là người chí hiếu, học nhiều, nết tốt võ nghệ cao cường, tư dung tuấn mỹ. Từ khi vua thăng-hà thì hoàng-tử buồn rầu suốt ngày ấy sang ngày khác. Vốn tính thích mùa gươm đọc sách mà buồn đến nỗi gươm bỏ sét, sách bỏ bụi đầy. Không phải buồn vì không được nối ngôi của phụ-hoàng. Chính là buồn vì Mẫu-hậu làm đều loạn luân để nhơ nhuốc chốn cung-đình, để phụ-hoàng phải chết một cách thảm độc.

Cái vết đau đớn trong tim trong óc của ông hoàng tuổi trẻ, càng làm cho cái máu hăng hái bào thù tăng lên. Song muốn biết nguyên nhơn việc ấy từ bao giờ, muốn biết cái mưu độc của đứa gian ác nó giết cha mình thế nào. Muốn tìm cho ra tang chứng địch-xác để tuyên cáo với quốc dân bậy giờ mới giết đứa vô đạo để báo thù cha được. Bởi thế còn chịu nhẫn nại để dò xét.

Chính cái ngày tân quân lấy vợ thì khắp trong triều ngoài nội, thần dân đều phải vui mừng. Thế mà ông hoàng nầy mặt ủ mày chầu, nước mắt thương tâm ướt dầm hai má. Bản tang phục vào ẩn núp trong một cái cung hoang, không dám ra ngoài cho ai nhìn vào mặt. Một mình ngồi quay mặt vào tường hiết khóc lại thở, hết thở lại nghĩ cách dò la nghi mưu báo thù. Trong bụng phân vân không biết rằng đứa gian-ác bày độc kế gì để giết cha mình, hoặc mẹ biết trước chăng. Hay là vì sau việc đã lỡ rồi mới biết mà mất hết lương tâm, nở khuất thân lấy kẻ thù làm chồng chăng?

Một đêm vào hồi 12 giờ khuya, trên trời thì mây đen u ám. Những sao tớ mờ. Trong hoàng-cung lặng lẽ không có một tiếng động nào. Thình thoảng mới có tiếng run tiếng dế kêu, khi dứt khi nối và hồi lâu mới có tiếng hiệu cầu canh.

Trong chốn nghiêm cấm thanh vắng như thế, có một người đại-trượng-phu sắc mặt rầu rầu, khi tức dân chưa chan ở nơi đầu mây cuối mất đi đi lại lại trong một cái đài. Bị một tên thị-vệ nom thấy, hỏi thì người ấy không trả lời mà cứ cúi đầu đi lửng thững bước một. Lát lát lại ngẩng đầu lên như bộ nói gì mà người thị-vệ nghe không được. Đương thế thì bỗng tiếng còi thâu canh, tiếng chuông báo hiệu. Người trượng phu ấy ra ý trù trừng và bồi hồi, tên thị vệ chớp mắt thì không thấy đâu nữa.

Người thị vệ ấy lại là ng rời tâm phục của hoàng tử, thấy thế lấy làm lạ. Ngẫm lại từ dáng điệu cho đến áo quần phẩu phất như đấng tiên-đế. Nghĩ mà hóa ra sợ hãi. Luôn hai ba đêm sau cũng nom thấy thế, mới nói chuyện cho hoàng-tử biết. Hoàng tử mới nghe thì ngờ, rồi lấy làm lạ, sau hóa ra sợ, không dám cho lời nói của người thị-vệ làm không tin. Tự nghĩ rằng cha mình đã chết mà linh hồn còn liền hiện tất là có nguyên nhân gì. Nếu hồn cha mình mà gặp mình tất là tỏ niềm oan ức. Nghĩ vậy rồi đến tối theo người thị-vệ đến chỗ ấy. Đêm hôm ấy mây vẫn trắng mờ, gió thổi lạnh lẽo. Hai thầy trò đương nói chuyện với nhau thì người thị-vệ chỉ lên đài mà bảo Hoàng-tử rằng: linh hồn Tiên-đế đã hiện lên kia.

Hoàng-tử nhìn rồi nhận rõ là cha mình, sợ hãi ghê cả người. Quả tim đánh rất mạnh. Sau nghĩ rằng mấy khi mà lại được gặp linh hồn cha mình. Mình không nên đứt đát mà lỡ mất một cơ hội nầy. Nghĩ vậy thời chỉ khi lại hăng lên, tinh thần lại tỉnh lại, rồi chân bước tới dưới đài, quỳ dưới đất gọi to mấy tiếng Phụ-Hoàng ơi!... Phụ-Hoàng ơi con đây mà... Xin phụ-Hoàng nói cho con biết tên đứa giết phụ-hoàng để con báo thù... Hoàng-tử vừa nói vừa nhìn mặt cha thì thấy linh-hồn buồn rầu hiện ra mặt. Hai môi mím chặt như giận tức việc gì. Không nói mà lấy tay ra hiệu bảo hoàng tử theo đến chỗ vắng vẻ ở một quãng xa để cha con nói chuyện.

Cảnh lúc bấy giờ gió hiu hắt khiến người ta sợ vật gì thì để ghê mình. Trăng tơ mờ khiến người ta trông vật gì không được tỏ lắm. Hoàng-tử đứng dậy toan đi theo thì người thị-vệ can rằng: Việc quý thần khó biết. Xin điện-hạ trân trọng lấy ngọc thể. Không nên dầm sương giãi gió quá mà... Hoàng-tử không đợi cho người thị-vệ nói hết câu đã dơ tay gạt người thị-vệ ra một bên mà chạy theo linh hồn cha ở phía trước mặt.

Bởi hoàng-tử nghĩ rằng: Như mình cha đã bị-bại, mẹ lại đi lấy chồng. Cơ đồ đế vương về tay kẻ thù chiếm đoạt. Sống cùng là sống thừa sống nhục, còn tiếc cái thân làm gì.

Linh-hồn phụ-hoàng cứ đi mà Hoàng-tử cứ theo, đến một nơi thật là tịch mịch thì linh-hồn phụ-hoàng đứng lại bảo cho hoàng-tử biết rằng « Hoàng-đệ vẫn có ý ngấp nghé muốn cướp ngôi lớn đã lâu, nhơn là thường có tình ngũ ngày. Sau bữa ăn là ta phải ngủ một lát con vẫn biết chớ. Một hôm ta ăn xong một mình thơ thẩn bên mấy cây hoa trong vườn. Con ma ngủ nhập vào làm cho ta mỏi mệt không muốn về phòng, nhơn lại đương thích nhìn mấy bông hoa mới nở, ta nằm vào chiếc ghế dài bên vườn để xem hoa. Không ngờ quên đi mà ngủ mệt. Hoàng-đệ vẫn có ý định có cơ-hội nào thì hại ta. Bây giờ mới lên đến mà lấy một thứ nước có chất độc rót vào tai ta. Nước độc ấy sau khi vào tai ta thì làm cho các mạch máu của ta không lưu thông được nữa mà tức thời phát ra những mụn nhỏ khắp mình rồi chết ngay. Con là đứa có hiếu, tất con hết lòng báo thù cho cha được hả giận. Còn mẹ con dầu có phụ bạc cũng cha, không nghĩ gì đến ân ái người cũ mà nỡ lấy đứa giết chồng làm chồng. Con cũng không nên giết; vì con vướng cái nợ sinh thành, cái ơn cúc dục.

(*còn nữa*)

T.T.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

J. B. LOUVET

CUỘC ĐUA VÔ ĐỊCH NAM-KỲ 100 NGÀN THƯỚC

Hãng "AU SPORTIF FRANÇAIS"

135, Rue d'Espagne 135 — SAIGON

Đem ra dự đua 9 người chạy về tới ăn được ba người:

HẠNG 3: M. LAKERMANCE CỠI XE J. B. LOUVET
6: M. THÔNG id. id.
21: M. MÓ id. A. S. F.

Chứng rằng sự chắc và tốt trội hơn là số nhiều người chạy

Có bán tại hàng:

Au Sportif Français

135, Rue d'Espagne, 135 -:- SAIGON

Một mình làm Đại-lý bên Đông-Pháp cho hiệu xe máy trên đây và cũng có bán xe máy hiệu:

ELDÉE và A. S. F.

và đồ phụ tùng cho xe máy và vỏ ruột hiệu:

BERGOUGNAN

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ — ĐỒ ĐÃ TỐT MÀ LẠI RẺ

HUỲNH-KIM-VÂN

Ngan Tòa bố Travinh Đại-lý độc quyền

TRAVINH và VUNG-LIÊM

Thước điếu hiệu con Vịt

鴨香 唛煙

CIGARETTES CANARD

Agents exclusifs :

Lucien BERTHET & Cie - SAIGON

Lời ngỏ cùng anh em đi sau

Bổn-báo mới tiếp được bức thơ và một bài sau nầy của một bon học-sanh trường Centrale của M. Bùi-ngọc-Thự gởi đến, trong có ý phân-cách nàn về việc học việc việc ăn và đối đãi ở trong trường v.v. Bổn-báo cũng lấy lẽ phải mà đăng lên, sự hư thiệt thế nào, Bổn-báo không chịu trách-nhiệm. vì nghe chuông mới nghe có một tiếng mà thôi

Saigon, le 17 Novembre 1927.

A Monsieur le Rédacteur en chef du journal *Đông-Pháp Thời-báo*, à Saigon.

Kính ông chủ bút,

Chúng tôi kỳ tên dưới đây đều là học trò trường Ecole Centrale rừe Thomsom Saigon, gởi bài rằy của xin ông chủ bút vì tôn chỉ của qui báo hằng bình việc kẻ yếu, đang đăm bài nầy trên qui báo chúng tôi rất đội ơn.

Ngó trước minh oan cho sự ưc-hiếp của chúng tôi, sau giúp ích cho đồng-bạo khỏi đều lầm lạc. Vậy tôi kỳ tên ưới đây chưng rằng anh em chúng tôi đều biểu đồng tình kỳ tên, để minh oan và kêu nài chuyện nầy chớ không phải đêu đặt chuyện để rỉra oán nhỏ.

Xin ông vì tôn chỉ của bảo mà thương xót đăm chúng tôi.

LÊ-MẠN.

LỜI NGỎ CÙNG ANH EM ĐI SAU

Chúng tôi là học sanh trường Ecole Centrale, là những người trước kia vì quá tin những lời của M. Bùi-ngọc-Thự đăng trong các báo, và dễ trong điều-lệ mà nay phải lầm những đều gì đối nên nay chúng tôi viết bài nầy để bổ cáo cho anh em sau nầy khỏi phải lầm lạc như chúng tôi, có lẽ cũng là một cái ơn mọn để giúp đồng bào.

Trường Ecole Centrale của M. Bùi-ngọc-Thự theo như danh hiệu và chương-trình thì lẽ phải là một toà học-đường to tát, ăn ngủ đúng theo vệ sanh mới phải. Nhưng than ôi! mang tiếng Ecole Centrale mà chẳng những chỗ học chật chội, chỗ ngủ dơ dáy, sự ăn uống thiếu vệ-sanh mà lại còn nhiều duyên cớ khác, rõng là lời phỉnh phờ để lường gạt đồng-bào. Như mấy đều sau nầy:

1. — Trong điều-lệ và mấy lời rao trong các báo, M. Thự nói rằng có mời người dậu luật-khoa tấn-sĩ, cấp bằng Thương-mãi Đại-học-đường tại Paris làm Directeur technique, mà chúng tôi vào học mấy tháng nay chẳng hề khi nào thấy mặt ông ấy bao giờ.

2. — Có thầy dạy chăm ăn cần, nếu học trong ba tháng thì trở nên thợ kỹ giỏi, mà kỳ thật có người học đã hai tháng mà chẳng một ai bày chỉ cách thức gì cả.

Cách sắp đặt học-hành thì không có thứ tự: học trò bỏ luôn, ai muốn học thì học, ai muốn chơi thì chơi. Mấy việt thì nhiều nhưng toàn là vẽ, đánh không ra chữ.

3. — Sự ăn uống và chỗ ngủ rất nên tồi tệ. Nhiều người học sanh thiếu giường phải nằm ngoài hàng ba. Có ngày ăn thiếu cơm, có ngày phải ăn cơm sống, cơm hấp. Số mấy ngày nầy thì thiếu quá không thể kể hết. Tuy đã biết sự ăn uống rất can thiệt trong đều vệ-sanh, nhưng chúng tôi cũng cho là lầm thường, nên bàng bỏ qua để cho vui thuận lẽ sư-đệ, không dè bỏ qua chừng nào thì M. Thự cư xử lại càng thêm tệ chừng nấy.

Mới rồi đây có xảy ra một chuyện như sau nầy: Số là ngày 14 novembre, buổi mai thì cơm khét, kế lại buổi chiều ăn cơm sống. Chúng tôi vì sợ trái phép vệ-sinh, không ăn, bỏ đi thì ông đốc cứ điềm nhiên tọa thị, chẳng nói cùng chúng tôi một tiếng. Chúng tôi toan hợp lại dặng vô bày tình cảnh cho ông hay. Ông bèn ra mộ nạt chúng tôi, nói rõng tiếng tay. Trong bọn chúng tôi có tên L. dân lòng chẳng dạng mới thưa cùng ông:

« Ở đây toàn là Annam cả, ông muốn nói thì nói tiếng Annam cho chúng tôi hiểu với » Ông gọi thế là vô phép, ben chạy ra đánh người ấy. Bất dắc dĩ, người ấy phải liệu thế giữ minh, nhưng cũng giữ lẽ học trò với thầy, không dám quá phép.

Miệng ông chuởi mãng tơi bời. Lúc ấy có một ông tay đi qua thấy M. Thự đánh học trò ben lại can (nghe nói ông nầy là agent de mœurs).

Việc xong rồi học trò chúng tôi ben kéo nhau vô xin ông nấu cơm lại cho mà ăn, nhưng ông nhứt định không cho, lại còn buông nhiều lời nói như vậy: « tôi dọn cơm mấy người không chịu ăn thấy kệ mấy người ».

Vậy mà M. Thự xưng là thế quyền cha mẹ, lại, còn tự khen minh rằng hết lòng lo lắng cho học-sanh.

Vậy chúng tôi vì sự lầm lạc, vì điều ép bức nên viết bài nầy xin M. Thự một phải đính chánh lời rao lại kẻo dễ mất sự thiệt, hai nên chỉnh đốn nội-chánh lại, ba nên bỏ các thủ đoạn mất phép lịch-sự đối với học-trò.

Học sanh trường Ecole Centrale

1- Đặng-hồng-Hoa, 2- La-Xáng, 3- Hứa-văn-Trung, 4- Lưu-trọng-Lạc, 5- Nguyễn-văn-Hoà, 6- Phan-lượng-Thành, 7- Ngô-b-Văn, 8- Nguyễn-văn-Theo, 9- Dương-giáp-Đinh, 10- Ng.-văn-Gia, 11- Phạm-văn-Kim, 12- Ng.-xuân-Lâm, 13- A. Đức, 14- Lê-văn-Con, 15- Hồ-văn-Hải, 16- Phan-đăng-Thường, 17- Nguyễn-ngọc-Sương, 18- Huỳnh-Lưu, 19- Phan-Huệ, 20- Phan-Đâu, 21- Bạch, 22- Hồ-văn-Tông, 23- Ngô-văn-Mạnh, 24- Nguyễn-bình-Tân.

MÁY HÁT

Chạy (Những đĩa hát kim ngọc thạch (supersaphir) hay là kim sắt.

Khi các ông muốn mua một cái máy hiệu PATHÉ thì phải nài cho đặng hai cái đầu kim PATHÉ, một cái để chạy kim ngọc thạch (supersaphir) một cái để chạy kim sắt, vì những người bán máy nầy đều có bán luôn luôn hai cái đầu máy.

Xin hãy viết thơ cho bổn hiệu thì lập tức bổn hiệu sẽ gởi mục lục các thứ đĩa hát cải-lương và hát-bội.

Pathé-Orient

10, Bd Charner

SAIGON

Xe máy đẹp, đen Succès

SANG HƠN CÁC HIỆU ĐỀN KHÁC

Hãng chúng tôi có trữ bán mấy hiệu xe máy đẹp:

Malbroupn, Talbot, D. I. C. Automotion và mấy hiệu xe máy khác có đủ màu.

Quí vị muốn biết sự chắc bền nơi những các hiệu xe của bổn hãng xin lưu ý như sau đây:

M. Hương quản Võ công Vinh tại Quantre mới cỡi xe đua ngày 14-27:

Nguyễn văn-Tư cỡi xe Talbot đoạt giải nhứt.

Nguyễn văn Quynh cỡi xe Automotion chiếm giải nhì.

Bùi văn Hãy cỡi xe D. I. C. đoạt giải ba.

Nguyễn văn-Tân cỡi xe D. I. C. ăn hàng từ 100 cây số tại Longxuyên xe D. I. C. ăn hạng ba.

CÔ TRỮ BÁN

Đồ phụ tùng xe máy, vài máy mới xe kéo và nồi xe hơi:

Máy hát hiệu Orbiphone tốt thượng hạng. Đèn Succès đủ kiểu sức sáng không hiu đèn nào sánh kịp.

Các môn kể trên đây bán rất rẻ.

Kính mời quí vị chiếu cố chẳng tôi rất vui lòng hoan nghênh.

ĐẠI-ÍCH

383, 385 Rue des Marins,

— CHOLON —

Phân thưởng riêng

Vợ chồng thầy Nguyễn-văn-Nghĩa, lạc chừng 26 tuổi, làm kỳ lục và coi công sở cho tôi tại Longthành, trốn có cắp theo một số bạc 1.380$00, và nhiều giấy tờ về việc tiền bạc.

Nếu ai bắt đặng sẽ thưởng 100$00
Chỉ giữm có bằng cớ thưởng 50$00

Nay cần cáo

LÊ KIM-TỲ

Entrepreneur

à Longthành (Biênhòa)

TIỆM TANG-KHANH-LONG

Tại SAIGON

Đường Bonnard số 84, (nhà sơn màu đỏ)

Các thứ hàng bên tây mới lại thiệt nhiều, xin kể sơ ít thứ: Áo mưa bằng Saten và Crabardine Caoutchouté. Áo Pardessus có nhung đủ thứ, đồn ông và đồn bà. Giày bottines, souliers hiệu Paralux thiệt tốt, nón feutres hiệu Lyon, đủ kiểu đủ màu, bán sỉ giá thiệt rẻ, quí khách mua về bán lại sẽ có lời nhiều, muốn chọn lựa đài chọc sao bổn hiệu chiều cho vừa ý, vì bổn hiệu lãnh làm Đại-lý cho hàng lớn tại Paris, nên lúc nào trong tiệm cũng có trữ 5, 6 ngàn cái nón đủ kiểu kiểm thời, giá từ ba chục đồng một lố sắp lên.

Về việc may quần áo, bổn hiệu có đủ thứ: laines, Gabardines, Serges Huê-kỳ, và hàng Smoking. Ni đen rất nhiều, Thượng hạng từ 8 đồng tới 12 đồng một thước, bán lẻ và may, thợ cắt may rất kỹ càng xin quí khách chiếu cố.

Nhà sơn màu đỏ, số 84, đường Bonnard chuyên bán giày nón và may quần áo rất đẳng, xin kính mời.

TANG-KHÁNH-LONG

Cáo bạch

Áo Caoutchouc bận mưa và Gabardine bận lạnh

	Số cái cái áo	CAOUTCHOUC MỘT LỚT			CAOUTCHOUC 2 LỚP LÓT BỌC BẰNG VẢI					CAOUTCHOUC 2 LỚP LÓT BỌC BẰNG VẢI			
		N° 300	N° 250	N° 100	N° 600	N° 500	N° 425	N° 400	N° 700	N° 750	N° 775	N° 800
Con nít	0m 70		8$40		Thường hạng							
	0m 80		8 70									
Người thấp	0m 85	9$50	9 00	8$00		13$50		10$50				
	0m 90	10 50	9 70	9 10	19 00	15 60	12$60	11 50			17$00	17$50
	0m 95	11 00		9 40	20 00		13 50					
Người trung	1m 00	11 50		9 70	20 70		14 50				17 50	18 00
	1m 05		12 00	10 00	21 50		14 50		14$00	17$50	18 00	18 50
người cao	1m 10	13 00			22 50		15 50			18 00	18 50	19 20

Áo cirée (Ngoài cao-su lãng trong lót rằng vuông) thước tốt và giá y theo áo số 425.

Áo mưa đơn bằng Satin thật tốt, trong cao su và có lót hàng trắng thật đẹp như giá 31$ tới 34$ tùy theo cao thấp nhỏ lớn.

Bán tại hiệu: **Trần-Quang-Xuân**

168, rue d'Espagne — SAIGON

NOTA: Vì nào mua xin đo bề cao của mình cho chắc và cho biết người mập, ốm thì bổn-hiệu sẽ lựa cỡ cho vừa.

MỚI LẠI ĐỒNG-HỒ TREO NHIỀU KIỂU GIÁ RẺ.

La Rizerie Moderne

159, Boulevard de la Somme, Saigon

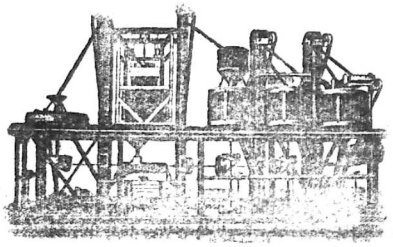

Tại đây có lãnh cắt nhà máy lớn nhỏ, có hiệu máy hiệu TAPP, ENGELBERT và DUFLEX của Allemand chạy rất tốt vì dùng chạy không hao, mà gìn lại nữa.

Có bán máy hơi lớn nhỏ, Lò lửa (nồi hơi) đủ thứ, một và 2 ống

Máy chạy bằng dầu cặng (Mazout).

Tại hãng có một vị rất tinh nghề máy móc có mẫn tại nhà máy xay lúa gạo trong Chợlớn trên 10 năm.

Dầu mưỡi kẻo!

Muốn mua dầu mưỡi kẻo, cần trắng, lợp bằng vải batiste trắng có brodé và kết-ren xin mời lại hiệu:

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96, Bd. Bonnard

SAIGON

Giây thép nói số 178

Mà lựa: CÓ NHIỀU KIỂU LẠ

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

TIỆM BÁN TRÀ TÀU

Kính cùng qui ông qui bà lục châu chư quân-tử rõ : Bổn-hiệu lâu nay chuyên rõng nghề bán trà. Lên núi Vô-di chọn được thứ trà thượng phẩm uống đã ngon mà lại thơm và bổ khát. Xin kể những hiệu sao đây : *Tương hoặc liên tam, cải địa của, thiết quan âm, hương hoàn trà, Liên hương trà và Trung-quốc kỳ chưởng.* Xin qui ông qui bà dùng thử thì biết và xin nhìn kỹ cái nhãn kẻo lầm đồ giả, chúng tôi cũng gởi hàng theo cách lãnh hóa giao ngân. Lục-châu qui-vị nào có cần dùng gởi thơ chúng tôi sẽ gởi hàng liền.

XIN LƯU Ý. — *Kính cùng chư qui khách đặng rõ : nhơn vì phố tôi ở xưa nay để cất lại, nên tiệm tôi bây giờ phải dọn lại góc đường Mytho số nhà 87 và cũng buôn bán trà như thường.*

Bổn chủ nhơn
THÂN-PHUÔN-KỲ, *Cáo bạch*

TIỆM BÁN HÀNG BẮC

PHÙNG-VĂN-XUÂN

15 và 17, rue Sabourain, Saigon

Kẻ của phong ngủ Nguyễn-phong-Cảnh ngó qua, ngang hông chợ mới đi tới,

Nhơn vì năm nay có hội chợ (Foire de Saigon) vừa dịp tết tây nên bổn tiệm sửa soạn rất nhiều đồ cẩn, đồ chạm-đồ đồng, đồ thiếu màu, đồ ngà, đồ bạc, đồi mồi, lại có chế nhiều kiểu Salon và nhiều kiểu tủ theo lối kim thời chạm rất tinh sảo và cẩn tế.

Mời các ngài có dịp rảnh về Saigon chơi xin ghé lại bổn tiệm như muốn mua hoặc đặt bon tiệm rất hoan nghênh xin tính giá hạ hơn nơi khác.

RẤT HỮU DỤNG — RẤT CẦN ÍCH

CA-NỐT HƠI -:- GHE THUYỀN CÓ MÁY

Cho các vị đồn điền các, vị nông gia, mấy người lãnh chở chuyên. Chúng tôi có trù nghĩ chế ra đặng một kiểu rất tiện dụng cho các ngài. Chúng tôi cũng lãnh làm lại và sửa các thứ Ca-nốt và máy móc khác.

Gởi cho không những kiểu bản đồ, hình giảng, vân-vân... không buộc phải mua.

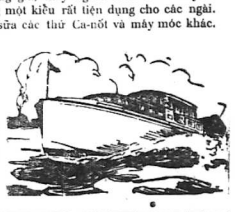

Salon Nautique
Môn bài 160, đường Paul Blanchy
Saigon (Tânđinh)

Grande Pharmacie de France
84-90, Rue d'Ormay — SAIGON

Sirop Vermifuge Maubar

Nước đường nấu bào chế rất kỹ càng, dùng những chất thuốc để trị sên, lãi trong bụng. Uống đặng bổ, và tiêu hóa rất nhuận trường
Uống từ nửa muỗn đến 4 muỗn café, tùy theo tuổi con trẻ cách xa bữa ăn

Laboratoire Maurice Barberousse — Pharmacien de 1re classe, Ancien Interne des Hôpitaux de Paris

La Cochinchine Foncière
19, Môn bài số 19, đường Testard SAIGON

Điện thoại số 663

Quảng-lý : ông Roger DUZAN, Cựu Đầu phòng coi việc khẩn và mua đất Quốc-gia tại dinh Hiệp-Lý Nam-Kỳ.

Phòng văn tra cứu về việc khẩn đất Quốc-gia ở xứ Nam-Kỳ : khẩn khỏi tốn tiền, thuận mãi cùng xin phát mãi cùng xin giấy quản-nghiệp.

19, Môn bài số 19 đường Testard, Saigon

Lời rao

Ai có mã tại miếng đất 62 44 Section P, 4e feuille đường Lareynière và Richaud của Mme Quách-thị-Quới ở Đềngsơn, Gòcông, thì xin phải lấy cốt trong ba tháng kể từ ngày 1er Octobre 1927, đến 1er Janvier 1928.

Bằng không thì chủ đất sẽ lấy cốt đặng cất nhà nơi miếng đất ấy.

MÓI CÓ LẠ

Phong ngũ mới, chưa ai có, hơn các chỗ hết, có thang máy điện đi lên phòng, mỗi phòng đều có cầu tiêu, buồng tắm, máy nước chảy lỏ luôn tại trong phòng, làm theo kiểu bên Tây, có thứ tự, sạch sẽ vô cùng, giá tiền không mắc hơn các chỗ

TỪ 3$50, 3$80 TỚI 4$00.

GÒ NÀM CHỨC CÁI PHONG
Có chỗ để xe hơi cho quí khách
Góc đường Boulevard Bonnard và Filippini lại với đường Sabourain

GRAND HOTEL DE L'OUEST
ĐẠI PHONG CẢNH KHÁCH LẦU
NGUYỄN - PHONG - CẢNH *Propriétaire.*
GIẤY THẾP NÓI : 437
Kính mời quí khách đến nghỉ chơi cho biết

Nhà Hàng St. Antoine
108, đường Catinat

Nếu quí ông quí bà ưa dùng Jambons-Saucisons cùng Fromages cho thiệt ngon xin hãy đến tiệm tôi thì được vừa lòng.

Mỗi kỳ tàu Tây lại thì đều có đồ mới luôn.

VAN-HÒA

CHOLON -:- 38, Rue de Eocong, 38 -:- CHOLON
Gần nhà máy xay lúa hiệu Thanh-Sanh ở cửa ba miệng Cholon đi bên phía tay mặt
Dây thếp nói số 102

Tiệm VAN-HÒA lập ra có 30 năm nay. Trong Lục-tỉnh ai cũng đều nghe danh và đều nhận vải của bổn hiệu nhuộm cách khéo, tốt và chắc vô cùng.

Nguyên vì năm 1912 bổn hiệu có rước đặng một người thợ nhuộm nghề bên Tây lại chỉ cho cách nhuộm vải của Bổn-hiệu biết. Phàm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải kỹ công làm mới đặng. Vải của hiệu VAN-HÒA cách nhuộm không giống mấy hiệu vải kia chút nào. Thường thường trong việc nhuộm thì ai cũng đều có dùng chàm, như-ng hiệu VAN-HÒA lại dùng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đen, duy có vải tàu-công thì mới có dùng chút đỉnh chàm mà thôi. Việc chế nước thuốc không phải là dễ mà lại còn phải gia công làm mới đặng. Thuốc chế vừa đúng sức thì vải nhuộm đặng tốt, ít nước thì vải ăn không đặng đen mà nhiều nước thuốc thì vải phải bở. Bởi thế cho nên vải của hiệu VAN-HÒA đúng tới rách chớ vải vẫn còn tốt như thường, không hề trổ, phai màu hay là mục. Mấy năm nay vì xa gần ai cũng ưa dùng vải của Bổn-hiệu nên có kẻ gian nhơn dục lợi do mưu hắt chước Bổn-hiệu làm ra nhiều thứ vải khác hòn mà thôi lời.

Vẫn của hiệu VAN-HÒA có cả thảy là 8 hiệu nhưng có thứ có 3 con cá 3 màu, thứ 2 con cá 2 màu, thứ một con cá xanh và thứ Vạn xuân, Long xe lửa, 4 thứ nầy ai ai cũng đều biết vì có đã hơn 3 năm nay. Mấy hiệu kia tuy mới sau đây chớ sự tốt thì cũng bằng mấy hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau mới thử. Vì vậy chư quí khách có mua vải xin cũng nghĩ lại sự nầy. Phàm như món hàng hoa một thứ mà có mắc rẻ hơn một chúc thì cũng có thứ tốt thứ xấu, nên chi dầu vải của Bổn-hiệu bán mà có mắc hơn năm ba su tưởng qui khách cũng không nên cho là mắc. Thiệt thì có mắc hơn một chúc nhưng xét kỹ thì rẻ hơn nhiều vì vải của hiệu VAN-HÒA xài đã bền, lâu rách mà lại không phai màu ta khác.

Qui khách mua vải của bổn hiệu xin coi cho kỹ trong mỗi gói đều có nhãn hiệu và cái hình của chủ nhơn thì mới khỏi ăn đồ giả mạo.

Qui khách có dịp đi Cholon xin ghé đến viếng tiệm mà mua thì chắc hơn. Bổn-hiệu rất vui lòng tiếp rước qui khách Ngại nào ở xa muốn mua vải của Bổn-hiệu xin cứ viết thơ ngay cho Bổn-hiệu thì Bổn-hiệu cũng sẵn lòng gởi đi tới nơi theo ý chư qui khách muốn.

Mấy hằng vải của Bổn-hiệu có cầu chứng tại tòa thương mãi Saigon

1° 2 con cá Kim-Ngư 2 màu.
2 3 con cá Kim-Ngư 3 màu.
3 1 con cá kim-ngư xanh
4° Vạn Đồn con gà trống
5 Vạn-xuân Long xe lửa.
6° Vạn-Đồn Phi-thuần.
7° Vạn-xuân-Lầng bướm-bướm
8° Vạn-Hòa con ngựa đua.

VAN-HÒA
Chủ-nhơn kính đồn.

Thứ thuốc xổ tốt hơn hết và dễ dàng là

VICHYLAX

Nài cho được nơi chủ tiệm thuốc

Đại lý

PHÁP QUỐC ĐẠI DƯỢC PHONG

Chủ nhơn : Maurice BARBEROUSSE
Môn bài số 84-90, Đường d'Ormay — SAIGON

TÌNH LÀ GIÀY OAN

TIỂU THUYẾT PHÁP

Dịch giả : *Ngọc-Diên-Long*

(Tiếp theo)

Cô Thân an Mỹ đáp rằng :

— Tôi không muốn trở lại khám nữa. Xin ông để tôi viết thơ trao cho ông, rồi ông thay mặt cho tôi mà tính với Ban-Ganh. Ban-Ganh là người có thọ ơn tôi chắc ý chẳng chối từ.

Quan lục sự nói :

— Vậy cô lợi bàn đó, viết thơ đi.

Cô Thân-an-mỹ viết rồi đưa cho quan lục-sự rồi từ giã ra về.

Cô ra ngoài gặp ông Ấn-đô-Mê. Cô trả số bạc lại cho ông và nói :

— Tôi đem bạc đặng cầy quan Lục-sự đưa giùm cái thơ cho Bớt-co-Thanh.

— Ông không chịu lấy bạc, nghĩa là ông không chịu giúp cháu phải không ?

— Thưa không Ông từ chối vì ông muốn giúp tôi làm nghĩa mà thôi.

Về đến nhà, cô Thân-an-Mỹ thuật chuyện lại cho quan Trạng-sư Phô-Ga nghe mà nói :

— Ông nói muốn cứu ông Bớt-co-Thanh phải thông tin với người ; đó ý của ông muốn đã thành

— Tuy cô thơ của cô ; song tôi không biết ông Bớt-co-Thanh chịu tỏ tâm-sự của ông chăng ?

— Lẽ nào, tôi năng-nỉ, mà ông không trưởng đến.

— Vậy, để đợi thơ ông trả lời.

Trọn ngày sau, cô Thân-an-Mỹ trông tin ông Bớt-co-Thanh. Đến chiều có người ở của quan Lục-sự đem cho cô một cái thơ. Cô đọc :

« Tôi đặng thơ cô. Tôi biết tôi bị giam lâu chừng nào, có lại bức tức chừng nấy. Nếu tôi không chịu tỏ đều tâm-sự của tôi đặng chỉ rằng tôi là vô tội, là vì tôi muốn cho kẻ phạm trọng tội ấy thú thật lỗi mình. Nay tôi biết rằng kẻ ấy chẳng chịu lỗi, tôi phải khai. Tôi không khai bây giờ. Để tra hỏi rồi tôi có dịp nói chuyện với Trạng-sư sẽ tính. Tôi muốn đặng một người Trạng-sư thiệt quen biết, như ông Mạc-Ghi là anh em bạn của tôi. Quan Trạng-sư của mẹ tôi mướn ở Ba-ri tôi nhớ trong vụ nầy không đặng

« Ngày nay tôi bị giam, ấy là trời phạt lỗi tôi ngày trước. Đáng cho tôi.

« Song tôi nghiệp cho cô, mẹ tôi và hết thảy bà con vì tôi mà phải lo buồn ».

Cô Thân-an-Mỹ đọc thơ rồi, quan Trạng-sư Pho-Ga mặt có sắc buồn. Cô hỏi :

— Hay là ông nghe ông Bớt-co-Thanh nói không nhớ ổng ; ông không vui?

— Không phải.

Bà thân ông Bớt-co-Thanh nói :

— Bây giờ tình thế nào ?

Ông Ấn-đô-Mê nói :

— Phải chi có thể gì làm cho Thẩm-án Đa-vô-Linh đổi đi chỗ khác.

Cô Thân-an-Mỹ tiếp rằng :

— Tôi vẫn biết ông với cha tôi quen lớn nhau lắm. Để tôi viết thơ nói với cha tôi cầy ông, thì kiếm thế đổi Thẩm-án Đa-vơ-Linh như chơi.

Bà thân ông Bớt-co-Thanh lật đật trả lời :

— Không đặng đâu. Chả con và ông không thuận với nhau đã lâu.

Quan Trạng sư Pho-Ga là người ở Ba-ri biết rõ tâm sự của bà nên nghe qua thì hiểu ý, nói rằng :

— Theo ý tôi, phải chờ Thẩm-án tra rồi sẽ tính. Bây giờ ông Bớt-co-Thanh muốn cho Trạng-sư Mạc-Ghi lo vụ nầy. Vậy, ta nên mời ông mà hỏi ý ông thế nào.

Ông Ấn-đô-Mê khen phải.

Quan Trạng-sư Mạc-Ghi có danh ở xóm Go-vô-te. Ông cầi nhiều vụ ai cũng khen.

Mời ông đến, cô Thân-an-Mỹ nói :

— Ông Bớt-co-Thanh vô tội, song Thẩm-án Đa-vô-Linh cầm ông có ý muốn cho ông khai rằng ông có tội.

Quan Trạng-sư Mạc-Ghi nói :

— Tôi tưởng quan Thẩm-án tra gần rồi.

— Ông Bớt-co-Thanh không chịu khai, như vậy có tra chi đặng mà rồi.

— Tòa không cần Hễ đủ bằng cớ thì xử.

— Tôi ! người ta không tội mà xử nổi gì ?

— Không tội tại phải chứa minh.

— Vậy, ông Bớt-co-Thanh không chứa minh chẳng hại cho ông lắm.

— Hại lắm. Theo ý tôi, nếu ông thiệt vô tội thì...

Nghe đến mấy chữ « thiệt vô tội » cô Thân-an-Mỹ dom Trạng-sư Mạc-Ghi và hỏi :

— Ông là anh em bạn của ông Bớt-co-Thanh, ông tin rằng bạn ông đốt nhà người, cố sát người sao ?

Quan Trạng-sư trả lời :

— Cô, tôi vẫn là bạn thiết của ông Bớt-co-Thanh song đây là một vụ ám mạng ; chẳng nên lấy lòng mà định, phải lấy trí mà tính. Nếu ông vô tội bây giờ vụ ấy còn ở nơi Thẩm-án, ông phải chứa minh ; để đến khi tòa đại-hình hội xử thì muộn lắm.

Cô Thân-an-Mỹ tỏ cho quan Trạng-sư Mạc-Ghi biết các công việc cô đã cầy quan Lục-sự giúp, và cô đưa thơ ông Bớt-co-Thanh cho quan Trạng-sư coi.

Quan Trạng-sư Mạc-Ghi coi rồi nói :

— Tôi chịu cải về vụ ông Bớt-co Thanh ; song phải viết thơ biểu ông sao sao cũng chỉ rõ các bằng cớ mà chứa minh chẳng đặng trễ nãi. Bao giờ quan Thẩm-án cho thăm, tôi sẽ đến ông.

Cô Thân-an-Mỹ chịu viết thơ, nhưng cô không chắc rằng ông Bớt-co Thanh nghe theo cô.

Quan Trạng-sư Mạc-Ghi từ giã lui ra.

Cô Thân-an-Mỹ qua phòng riêng của cô viết thơ nầy cho quan Lục-sự.

(Sau sẽ tiếp theo)

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

QUÍ ÔNG ĐIỀN CHỦ
các nhà bảo hộ nông gia

Xin-lưu ý ! !

Quí ông ở trong lục-châu muốn đi mau và giản-tiện, thì xin mua dùng thứ những moteurs để gắn vào tam-bản hay là ghe thuyền, chạy ằng dầu săn, dầu lửa cũng là dầu nhớt.

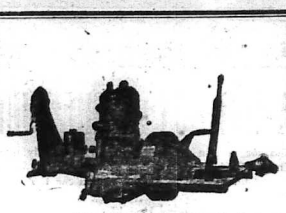

Tại « SALON NAUTIQUE » Saigon (Tàndịnh), môn bài 460 đường Paul Blanchy, có trữ bán mà thôi.

Hiệu nầy cũng bảo kiết cả về cách thức ráp máy vào ghe thuyền bởi tay thợ nghề rất có danh. Lại cũng một xưởng đóng riêng tàu hơi mà thôi. Máy đóng đến chừng nào, thì cũng chẳng khi nào mà hư hay « là trục trặc dọc đường.

Máy để gắn tam-bản kiểu « PROPULSEURS AMOVIBLES », là mới kiểu kim thời, từ 2 cho tới 8 mã lực, dùng để gắn ghe lường tam bản, đã nhẹ nhàn, mà cách dùng rất nhậm lẹ, giá lại rẻ.

May chạy bằng dầu nhớt hiệu « AMACOU » dùng dầu solar oil, mazout, dầu lửa, vân vân..., đều chạy đăng cả. Dùng về máy làm xay lúa, máy cán cao-su, máy tiện, máy làm cho có hơi đèn điện. Tiền sở phí mỗi ngày có 2,25 mà thôi.

Bổn hiệu có đóng đủ các hạng ghe thuyền chạy bằng máy moteur.

Hãy viết thơ hỏi :

SALON NAUTIQUE
460, rue Paul Blanchy -:- Saigon (Tandinh)

ĐÁNH KIM THỜI — HÀNG TÂU HÀNG THƯỢNG-HẢI

HIỆU TÂN LỢI

Số 138, đường Tổng-đốc-Phương, CHỢLỚN

Bổn hiệu bán-sĩ, bán lẻ hàng Tâu, hàng Thượng-hải, nhung tơ, nỉ đủ màu, khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu khác màu, giấy tín chỉ, con niêm, có gởi thơ, ba mươi sáu bán sĩ theo giá nhà nước định.

Có lãnh nhượm y phục và hàng nỉ đủ thứ màu rất đẹp.

Bánh kim-thời bán lẻ tại bổn hiệu 0$75 một hộp. Giếp dừa của bổn hiệu chuyên mãi tại Chợlớn có nhiều kiểu đẹp và chắc chắn (quí tôn viện quai nhung trơn hay là viền, thêu cườm, bán lẻ từ 0$50 tới 0$70 một đôi tùy theo kiểu). Bán sỉ có giảm giá.

Các nhà trữ Bán-kim-Thời

MM. Nguyễn-văn-Bâu, số 129, đường d'Espagne, Saigon.
Phạm-văn-Thiệu, commerçant à Hạch-kiến, (Chợlớn).
Lê-văn-Tâm, commerçant, à Bậcliêu.
Phạm-công-Tỉnh, số 145, đường Albert 1er Saigon.
Tân-Thành, gần chợ Bà-chiểu (Giadinh).
Trường-xuân, à Phom-Penh.
Quảng-vạng-Thành, số 1:0, đường Bonnal, Haiphòng (Bắckỳ)
Khánh-Kỷ, Cầnthơ.
Mme Nguyễn-thị-Kinh, mặt tchợ Saigon số 30.
Maison Ngô-Như, rue de la gare à Vinh (Nord-Annam)

NGÀY KHAI HỘI CHỢ GẦN TỚI

MỘT BỨC THƠ GỞI CHO CHƯ QUÍ KHÁCH

Saigon, le 16 Novembre 1927.

Kính,

Nhơn ngày Hội-chợ gần tới, kể từ ngày nay cho tới ngày khai hội còn đúng một tháng, bởi vậy cho nên những hàng hoá tốt đẹp của bổn hiệu lo đặt trước đã lám tháng nay, ngày nay đã qua tới.

Chủ ý của bổn-hiệu muốn nhơn dịp Hội-chợ, qui khách đến chơi đông, nên đặt hàng thiệt tốt nhứt để hiến cho chư qui-ông qui-bà dùng lấy tiếng và in trí cho hiệu tôi là Hiệu NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN ở Saigon bán đồ tốt mà giá rẻ.

Những Hàng Hóa mới qua tới :

NHUNG ĐEN, thứ cực hảo hạng ngoài bên có chữ vàng, cũng có đủ màu. Thứ nhung nầy thuở nay chưa hề có ai đặt qua lần nào. Thiệt là thứ tốt vô song.

NỈ ĐEN, thứ nỉ mỏng may áo dài, và thứ dày để may áo phục. Có đặt riêng một thứ nỉ tốt thượng hạng bề khổ 1 = 4 giá 1$50 một thước.

TUSSOR HANOI. Tussor Hanoi là thứ tussor rỏng tơ dệt chỉ lánh, ở Nam-Kỳ ta ai cũng nghe tiếng là tốt nhứt mà ít khi mua đặng, vì mấy chủ dệt, dệt không đủ bán cho qui-ông ở Hanoi xài có thứ dầu mà gởi vô Saigon. Nhơn cuộc Hội-chợ nầy có thứ Tussor nầy bán lấy tiếng cho nên bổn-hiệu phải lấy người ở Hanoi đặt giùm và trả bạc trước đã 8 tháng nay, ngày nay mới có được, mấy trăm thước. Thứ Tussor nầy đáng cho là tốt nhứt trong toàn cầu.

HÀNG LỤA -- SOIERIES, về bên Hàng lụa thì bổn-hiệu lại còn lo lắn hơn nữa, muốn hiến cho qui-bà qui-cô có nhiều thứ hàng THIỆT MỚI THIỆT LẠ mà THIỆT ĐẸP đáng mặt-lúc Hội chợ tới đây, cho nên đã đặt qua cả thảy là : MỘT TRĂM BỐN MƯƠI HAI THỨ HÀNG LẠ KIỂU MỚI, thứ nào cũng đặt rỏng tơ nhứt hạng, lựa màu, chọn bông cho thiệt lước mỹ.

Bổn-hiệu đảm chắc đâu cho qui-bà qui-cô có kén chọn bực nào hễ thấy 142 thứ hàng mới lạ của bổn hiệu thì cũng được vừa ý

Trong số hàng mới lạ đây cũng có đủ mặt hàng như là : Nhung bông lạ, gấm mình lạ bông lạ hàng Italie (ca ly tế) hàng Huê-Kỳ, có thứ gấm mỹ lẻ lại mới lạ và đẹp hơn nữa.

HÀNG TRẮNG MAY ĐỒ MẶT, những hàng trắng may đồ mặt có đủ thứ vô thiệt nhiều : cẩm nhung, cẩm châu, cẩm côn, lực soạn điểu khỉ, lực soạn tây, lực soạn bắc thảo, lụa kiểu, lụa lẻo, ra ten trắng

Mới có một thứ lực soạn Huê-Kỳ trắng phao và dầy tốt may đồ mặt, chemise thì chắt lắm, lắm rao hàng (vente réclame) mỗi thước 1$50, bề khổ 0 = 75 mà trọn bộ đồ mặt mua 4 = 50 giá có 6$75).

CẨM NHUNG MÀNH CÁC BÔNG LẠ, có đặt qua đủ màu và thiệt nhiều, định bán rẻ rao hàng : giá 5$50 một đó cẩm-nhung mình các có bông thiệt đẹp màu gì cũng có.

NỈ-HOÁ, bổn-hiệu lại có làm Dài-lý cho hiệu Tân-Hưng Hanoi là nhà làm Đồ thiếu, chăn liền, phủ-nghi, mền giềm, bổn-hiệu có trữ đủ thứ hàng của nhà nầy chế tạo.

Làm Đại-lý và trữ bán KHĂN-ĐEN SUỐI ĐỜN của M. Nguyễn-văn Búp là người sáng tạo cái suối đờn ở Lái-thiêu, khăn đen có tiếng khéo lâu nay là khăn suối đờn, qui ông muốn bịch khăn đen cho khéo cho rồm thì xin chớ quên khăn đen suối đờn, vì có tờ giao kèo nên khăn đen suối đờn nơi Nam-Kỳ có một mình hiệu Nguyễn-đức-Nhuận có trữ bán sỉ và bán lẻ.

Xin chư qui khách quang cố.

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
ở chợ cũ số 48 và 50 đường Vannier, Đường Catinat số 42, SAIGON.

ĐOẢN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

ƠN TRI NGỘ

Qua khỏi vùng Thái-bình-dương, dọc theo một giải đất liền, hơn mấy chục muôn dặm, dân-cư ở trên đấy, da vàng có, da đen có ; nhưng chỉ có giống da vàng là thông-thái hơn.

Hễ mỗi sanh-tụ được lối vài chục triệu dân lại chia ra thành một nước. Nội đấy duy có nước Ba-tư là một nước có thể phong-phú hơn cả. Non sông đẹp, thổ-sản nhiều, người trong nước lại học theo đạo nho, nên phần nhiều tánh tình thuần-hậu, không muốn tranh cạnh với ai ; dầu bị các nước ngoài đến chinh-phục nhưng trong nước từ vua chí tôi vẫn an-nhiên vô-sự, chỉ mong ý lại vào họ, miễn có đủ lương bổng cung cấp là mãn-nguyện thôi.

Triều đình lúc bấy giờ mới đặt ra một cái lệ, hễ phàm làm quan mà không tới vị quan khanh-tướng (Thượng-thơ) thì 55 tuổi phải về hưu.

Vì có cái lệ ấy nên các quan từ nhì tam phẩm trở xuống, ai nấy đều nong nả kiếm thế kiếm thần, hoặc bán vườn bán ruộng, đặng lấy tiền lo thăng quan tấn chức cho mau, hầu mong tới hàng khanh-tướng thì được hưởng trước lộc đến già.

Hoàng-đế ngài cũng có tánh xấu, thấy hơi đồng thời mê, nên đã có nhiều vị quan Ả-khanh (dưới chánh khanh một bậc) đã đem kim-tiền ra mà hiến-mị với ngài, nên ngài thăng cho lên chánh-khanh.

Một ông quan Tổng-đốc ở tỉnh ngoài tên là Võ-sái-lang. (Tên nầy là tên dân-gian họ đặt ra, vì viên Tổng-đốc nầy tánh rất hiểm độc, bình sanh chỉ dùng kế hãm hại người đặng lập công, nên thăng quan chóng lắm).

Nhằm năm ấy, quan Tổng-đốc tuổi đã 54, ngài lấy làm lo sợ, sợ còn một năm nữa nếu không thăng về chức Thượng-thơ ở triều thì phải theo lệ về hưu ngay.

Ngài ăn không ngon, ngủ không yên giấc, chỉ trù-nghĩ phương chi kế chi, cho đặng thăng về Thượng-thơ mới được.

Tuy ngài có tánh hiểm-độc, hay kiếm điều vu hãm cho người, nhưng dân-gian đã biết tiếng ngài rồi, ai cũng kinh khiếp, ai nấy đều lo gỡ lận, ngài cũng không cách nào mà kiếm chước lập công cho đặng.

Vả lại, tuy ngài tham-nhũng mấy đầu, song không có tích trữ được bao nhiêu, vì hễ ngài nhập vô bao nhiêu, thì lại xuất hết bấy nhiêu, đặng phung-nghinh kế trên, nên ngài không có nặng túi bằng các vị quan khác.

Ngài lo đêm lo ngày, hóa ra sanh một chứng bình đau kiết. Nhưng khổ nỗi, ngài đau mà ngài không cho người ngoài hay, chỉ vợ con trong nhà biết mà thôi, vì sợ người ngoài hay đặng thì ngài phải tới nhà thương dưỡng-bịnh, rồi quan thầy thuốc xét bịnh trọng, chạy dấy khiến ngài phải, vì nghĩ, thì cái hy-vọng Chánh-khanh của ngài sau nầy không thể đạt được tới mục-đích nữa.

Đêm hầu khuya, gà đã gáy, ngài nằm một mình trong màng trân-trọc rên-siết. Thình thoảng lại nghe tiếng « Trời ơi, tôi biết tính làm sao bây giờ, tuổi đã 54 rồi. »

Cô Lê-phương là thiếu-nữ ngài, nam một cái ghế vai một bên mùng ngài, suốt đêm chực hầu thang thuốc, không hề nhắm con mắt. Khi cô nghe ngài than-thở như vậy, cô biết rằng, ngài uất-ức vì sự gần tuổi về hưu. Cô phát ra nghĩ mà làm bịnh đó.

Cô Lê-phương có tánh chí-hiếu, thường hay chiu theo ý chu, dầu chu muốn điều gì, cô cũng hết lòng quyết làm cho được.

Cô nghe ngài than như vậy, cô mới rón rén vào, trước mùng ngài, sụp qui xuống đất, chống hai tay trên giường, kế sa nước mắt bầm với chạ một cách nhỏ nhẹ rằng :

— Thưa cha, con ngỡ cha vì khó nhọc lâm việc nước, hoặc cũng khi đêm hôm đi nhiễm phong sương mà mắc bịnh thì bịnh ấy mau lành được ; còn như cha mà uất-ức vì nỗi gần tuổi về hưu, thì con tưởng bịnh ấy cha nhiễm vào đã lâu ngày, nếu bây giờ không cách gì khỏi về hưu thì có lẽ cha con phải nay mai vinh biệt rồi, cha ôi !

— Vậy thì con có cách gì, chớ cha đây thì vô kế rồi con ở.

— Thưa cha, con tính được một phương nầy, chắc chi cha cũng được như ý.

Quan Tổng-đốc nghe có nói, ngài cựa mình, kế chống tay nhơm dậy, cặp con mắt đã có tinh thần ! Ngài hỏi :

— Vậy, con có phương gì, nói cha nghe thử ?

— Dạ thưa cha, hiện nay bệ-hạ ngài ban cho các quan triều, ai cố con gái muốn dưng vào làm tân-phi trong cung viện, thì ngài sẵn lòng dung nạp, không chối từ ai. Huống chi con đã được nghe có quan Thượng-thơ Hồ, quan Nội-các Phạm, quan Thái-thường Nguyễn đều dưng con gái vào nội, nên các ngài ấy đều được ơn riêng của bệ-hạ, người thì thăng Đông-các, kẻ thì được phê cho « nhưng-lưu » khỏi về hưu tri. Vậy thì nay con tuổi đã cập kê, cha thì đang lo sầu vì nỗi gần hưu tri mà sanh bịnh, con xin cha thảo sớ về triều, đem con dưng cho bệ-hạ, lẻ nào bệ-hạ không đáp lại tình vua tôi mà thăng cho cha được về chánh-khanh thọ ơn riêng như các ông đó.

Quan Tổng-đốc nghe dứt lời nói có Lê-Phương thì như tuồng đổ vào cho ngài một chén thuốc bổ (1) Ngài dậy chẩm hẳm, cười, kế vuốt râu thủng thẳng nói :

— Con thật chí-hiếu, và mưu trí hơn cha, cha nghe con nói mà trong mình bất khoan khoái phới phớ, cái bịnh cha bây giờ như nó đã tiêu mất đi đâu hết. Thôi cha sẽ làm theo kế của con.

Rạng ngày, ngài dậy tỉnh táo, lại phòng văn lật đật lấy bút nghiên và một bức dấy hồng-đào thảo liền một tờ sớ phát ngay mã-thượng (ngựa chạy cả ngày đêm) bảo trạm phải độ ra kinh lập tức.

Cách đâu chưa đầy tuần lễ đã thấy một cái chỉ-dụ của Hoàng-đế phê ra, gởi ngay đến dinh quan Tổng-đốc. Trong tờ chỉ-dụ ấy Hoàng-đế nói : Ta rất cảm thạnh-tình của nhà ngươi, Vậy nhà ngươi hãy chọn ngày lành đưa Lê-phương vào, ta phong cho làm chức hoàng-tân thứ hai, còn phần nhà ngươi, nay mai ta sẽ đáp *ơn tri-ngộ.*

Vì *ơn tri-ngộ ấy* mà quan Tổng-đốc không mấy ngày được thăng về chức Thượng-thơ sung vào hàng quan Cơ-mật. Còn Lê-phương thì vào cung đã lãnh ngay chức hoàng-tân.

Một nhà vinh-hiển cả hai, làm cho cả nội triều-thần, nhiều ông quan thấy thế, muốn làm theo cái kế « mỹ-nhơn » như ông nầy, song rủi lại không con gái.

T. L.

(1) Thuốc cho đàn bà sanh đẻ.

Người biết chơi đều mua

Máy hát hiệu « REX ARGENT IN » và máy nầy là một thứ máy Suisse rất tốt máy mộc, tinh xảo không hay hư như mọi máy khác, dầu máy hiệu « mô neo » tiếng hát rất rành rẽ. Nhiều kiểu kim thời rất lịch-sự, mà in sơn rất nhã. Mấy nầy mới lại rất nhiều tại hiệu :

Au bon Marché Saigonnais
NGUYỄN-THẮM
45, Rue Viénot — SAIGON

Xin viết thơ hỏi sẽ gởi kiểu mẫu

Tại hiệu nầy lại còn bán nhiều đồ khác như đồ ăn bận : nón casques nón feutres, chemises, régastes, giày vớ, pyjamas vân vân... Imbermédables nhiều kiểu rất tốt, đồng hồ CARILLONS WESTMINTER, Coffrefort hiệu PETIT JEAN và PHÉNIX

Dĩa hát Victor cải-lương Văn-hí và hát bộ Quảng-Lạc.

Xin mời quí khách tới coi, bổn hiệu tiếp rước tử tế, hoặc ở xa viết thơ hỏi bổn hiệu sẽ hồi đáp cẩn kế.

Đã mua mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí bà đặng rõ : tại đường Amiral Courbet, 42 Saigon, ngang hông Chợ-mới, cần Nam-Châu Khách-Lâu có tiệm ĐOÀNH-THÀNH-TẠO, may y phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đã mau mà lại lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời qui ông qui bà đợi gót tới tiệm tôi may thử một lần, rất cảm ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Chủ-nhơn : ĐOÀN-THANH-TẠO.

A. DENHOLM

Nº 47, Rue Chaigneau -:- SAIGON

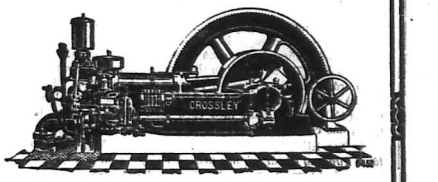

Thiện nghệ về việc ráp máy xay lúa gạo.

Đã ráp hơn 39 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-Pháp.

Cam kiết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc. — Nguyên giàn máy. — Đồ phụ tùng. — Đồ thay đổi. — Dây trân Emerie vân vân... Máy làm dầu, làm đường, vân vân .. giá phải chẳng.

It lời thành thật

GẦM TA ĐỒNG-BÀO

Bấy lâu chúng tôi đặng vững bước trong thương trường, thì cũng nhờ đồng-bào chiếu cố, ơn ấy chẳng biết lấy chi mà bồi đáp cho vừa.

Nay sẵng điệp có nhiều qui khách ở Lục-Châu biểu chúng tôi hãy lập một tiệm ngủ cho xứng đáng tại Châu-thành Chợlớn đặng phòng khi thừa nhân cho có cho nghỉ ngơi yên tịnh.

Bởi vậy chúng tôi mừng lòng qui khách, và bồi đáp ơn chiếu cố nên mới mở thêm mấy chục phòng rất rộng rãi, cách sắp đặc thích hạp theo kim thời, đề hiệu là :

1. — ĐÔNG-BAN-KHÁCH-SẠN, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 75, 77 và 79.

2. — NAM-THÀNH-KHÁCH-SẠN, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 76 và 78.

3. — HIỆP-SỰ-LỮ-QUÁN, ở Boulevard Bonhoure, số 46, và tại Châu-thành Saigon ba tiệm là ;

1. — NAM-TRUNG-KHÁCH-SẠN, Rue Alsace-Lorraine, số 103 và 105.

2. — NAM-THÀNH-KHÁCH SẠN, Rue Colonel Grimaud, số 21 và 23.

3. — NAM-HƯNG-THÀNH-KHÁCH-LẦU, Rue Amiral Roze, số 13 và 20.

Vậy xin qui khách chiếu cố giúp giùm cho chúng tôi đặng bền vững, thì ơn ấy chúng tôi hằng ghi tạc.

Quảng-lý : PHẠM-VAN-HIỆP.

Nam-Hải quán

Ở mé biển Nam-Hải, cách châu thành Bạcliêu 8.000 thước.

Nấu ăn kỹ lưỡng. Phòng-ngủ tinh khiết, mỗi bữa chúa nhựt đều có nấu Bouillabaisse.

Ăn giá vừa

Nhà hàng Nam-kinh

11-13, Đường Lefebvre -:- SAIGON

Chúng tôi lấy làm hân hạnh mà bố cáo cho đồng bang biết rằng kể từ ngày 1er Septembre, nhà hàng chúng tôi từ 7 giờ mai đến 10 giờ tối, có tiếp khách luôn luôn. Cách tiếp rước đồng-bang rất sốt sắn.

Chúng tôi cũng có lãnh dọn tiệc hết hạng mấy trăm người, người nấu ăn rất thiện nghệ và cách sắp đặt rất vừa lòng quan khách.

Qui khách đặt thử một lần thì sẽ biết lời chúng tôi nói chẳng ngoa.

Ngày thứ năm và thứ bảy có nhạc Annam.

Chủ nhơn
TRƯƠNG-VĂN-CÔNG
Hội-đồng thành phố Chợlớn

TRAN-DUY-BINH
42 Bd CHARNER 42 SAIGON

KHÁC CON DẤU ĐỒNG VÀ BẠC

LÀM TRỐNG LIỀN HIỆU HỶ

LÀM CÁC THỨ NÓN BẰNG CAO SU

GIÁ BỐ TỐT GIÁ RẺ

Kháng
tướng mạng như thân
神如命相看

Kính tỏ cùng Lục-Châu chư quân tử, qui bà, qui đồng bào, qui cô ai muốn biết «THỜI-VẬN» *Công-danh hoạ-phước, giàu nghèo,* như thế nào, hoặc số mạng, sang-tử cùng là muốn xem đất, xây nền nhà, chôn để huyệt-mã cho khỏi lầm, thì xin khán quang lưu ý, tìm đến đường Amiral Courbet, số nhà 47, thì có tôi là HỒ-NGỌC-SUNG, thầy annam coi tướng đã có danh lớn trong « Lục-Tỉnh » đoán cho thì khỏi lầm, người học ít mà làm càng, nên thuở nay mang tiếng chung là vậy đó. Tôi đây chẳng dám khoe tài. Nhưng mà xin chư qui đồng-bào lên xem thì rõ, hay dở thế nào.

Nay kính thỉnh :
HỒ-NGỌC-SUNG (annam),
Thầy coi tướng
Nº 47 Rue Amiral-Courbet
SAIGON

DĨA HÁT BỘI MỚI LẠI

Hiệu ODÉON *hột kim sắt, bề mặt 27 phân, hát nam khách thật hay*

Mua đĩa hát hay là hàng hóa ở hiệu nầy trả bằng giấy Quốc-trái Đông Pháp đặng

Trần-quang-Xuân

158, rue d'Espagne — Saigon

1-9 Thế nữ ru ông hoàng	201 Trà bôn (Trần-pháp-Chánh cưới vợ)
119 Triều Mã Vân cối cá.	203 Tam-quốc (Ông Trương thủ thành).
121 Quân ru ông hoàng kiền.	207 San-hậu (bà thủy giáo đi).
127 Ngưu Cao tảo mộ.	209 (tiếp theo).
131 Thiên Hương dạo kiền.	217 Văn hậu thử ba (thằng Nhược).
143 Hai người quân hầu ông Tương.	225 Bảo-ngư-Thơ. Bảo-tam-Lang (đánh)
153 San Hậu (Ngoạt Kiều vô chôn).	227 (tiếp-theo) (gheo)
159 Dư Hồng ba san.	231 Huynh-thiết-Thanh đi cầu.
161 Bảo phi-Phụng kiều-nguyệt tam.	235 Kép hạ san đi học.
189 Vô-như-Lương (kép nói say).	239 Kim-Luông than bất số hái rau
191 Giáo Kim lâm mat (Tào bắc).	243 Tiết-Gương phá thiết khưu phàn.
197 Bôn cho ông Trụ ngôn.	275 San-Hậu (Mao Ất).
	277 San-Hậu (thằng Út).

Có bán dĩa hiệu : Victor, Pathé, Lyrophon mua đủ 10 dĩa lấy thứ nào thì bổn hiệu sẽ tặng một dĩa Cao-mên để nghe chơi cho lạ.

Kho sách bảo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Magasin de Soieries

AU PRINTEMPS COCHINCHINOIS

NAM-XUAN

59, Bd CHARNER, 59 -:- SAIGON

Bổn-hiệu chuyên ròng một món hàng lụa và mua bán chắc chắn, thật thà, nên qui ông, qui bà chiếu cố tới lui vui vẻ, chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Từ đây đến Tết, mỗi kỳ tàu Bổn-hiệu có tiếp đặng nhiều hàng mới, bông lạ, trông cây qui ông qui bà sẽ vui lòng chọn lựa nào là hàng Tây, hàng ta, hàng Tàu, hàng Huê-kỳ, hàng Nhựt-Bổn, vân vân...

Bổn-hiệu bán sỉ và lẻ các thứ hàng, lụa, lảnh đen, lảnh trắng, saten đủ thứ màu, dệt ròng tơ Thượng-Hải của nhà dệt ông Lê-phát-Vĩnh, Cầu-kho. Hàng nầy đã chắc, tốt không dỏ lòng, cũng không phai màu và gởi nhuộm bên Pháp-quốc.

Lại từ đây bổn-hiệu cũng trữ sách và tuồng của nhà in Qui-nhơn, tiện bề cho qui ông, qui bà ở Nam-kỳ muốn mua khỏi viết thơ chờ đợi.

Kính mời qui ông qui bà đến viếng Bổn-hiệu sẵn lòng tiếp rước

Nay kính,

Au Printemps Cochinchinois — "NAM-XUAN"

59, Boulevard Charner — Saigon

HÀNG J. CAIRNS

Ancien Directeur de la Mon Douglaset Grant Ltd.

SAIGON

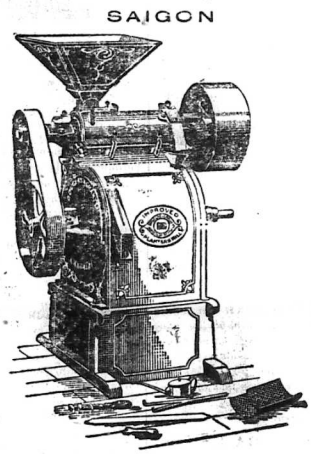

Bán và lanh ráp các thứ máy xay gạo lớn nhỏ (có thứ kêu có caphe) (Planters Mili) chạy mazout gazogène và trâu, có đủ đồ puỳ tùng nhà máy.

Mua bán thật thà và chắc chắn.

Tại Saigon, Môn bài 22-24, đường Lefèbre (trên lầu).

Tại Chợlớn, 215, đường Mytho.

GẦN HỘI CHỢ

GẦN HỘI CHỢ CHO NÊN HIỆU

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96, Bd. Bonnard

SAIGON

Giây thép noi số 178

CÓ LẠI

Nhiều thứ hàng thiệt lạ cho đờn bà. Nhiều thứ đồ ăn mặc tốt nhứt cho đờn ông

NHƯ LA, GIAY, VỚ, NÓN, ÁO CHEMISES V. V.

Việc trong nước

(Tiếp theo)

Bức niệt quá!

Hiện nay nhà nước đang bồi đắp và mở rộng con đường quãn hạt số từ Mocay tới sông Hàm-luông, làn cho dân Mocay phần nhiều than phiền về sự bị bức niết đuổi dở.

Thiết tưởng nhà nước khi nào sắp tu bổ kiểu lộ, muốn đuổi dở nhà ai, ở ít nữa cũng cho hay trước, dặng họ lo kiếm chỗ khác mà ở. Đây bỗng nhiên là lịnh đuổi dở, lập tức, không cho hay trước, cũng không cho tiền thiệt hại; thảm thương cha lũ dân nghèo, chịu bề thất sở, bơ vơ giữa trời, không nơi dùm dậu!

Chẳng hay lịnh trên khiến vậy chăng? Hay là cái oai riêng của mấy người thầu khoán? Xin quan trên soi xét cho bọn dân ấy nhờ.

H. ÔMON

Châu chém cậu

Tại làng Thới-thạnh, mới xảy ra một vụ án mạng rất ghê gớm, là châu chém cậu ruột nó mạng vong. Sự tích như vầy, nguyên tên Đọt, tên Kỳ, tên An đều là cháu kêu tên Thân bằng cậu nhà ở gần với nhau. Vì tên Thân có tánh hay ăn nói vô độ lượng, hay chửi rủa mấy đứa cháu nầy hoài, bất câu sự chi nhỏ mọn không đáng, Thân càng chưởi, mấy đứa cháu cũng đã nhịn nhiều lần rồi. Ngày 9-11-27, tên Thân đi đặt lờ trong ruộng, sang sau Thân mới chống ghe lường đi vô ruộng dặng thăm lờ và bắt cá về ăn luôn, ra đến nơi thì Thân thấy mấy cái lờ của mình, dầy những c. Thân tức giận chưởi rủa om-sòm, lúc đó lại đó lại có tên Đọt cũng đặt lờ lối đó, nên Thân nghi cho Đọt ghét mình nên khuấy mình đó. Nghĩ vậy Thân kêu Đọt chưởi, Đọt tức mình, nên nhứt định ra tay rửa hận, đương nư giận, Đọt chém cho Thân 5, 6 phản nhứt tữ, có một một phản đáng ghê là Đọt chém ngan cuốn họng gần đứt.

Đọt còn vặn họng cho thiệt chết mới thôi, chỗ chém tên Thân đó cách nhà chừng 1 000 thước tây, chết rồi Đọt bỏ thây tại trong chiếc ghe lường của Thân rồi chống xuồng về nhà cho vợ con Thân hay rằng đã chém cậu nớ chết rồi! vợ con Thân hay vậy mới đánh mõ la làng cùn Đọt thì xách phần tới chủ quận Ômôn mà thọ tội.

Vụ nầy quan chủ quận và thầy cai tổng có đến tận nơi lấy ăn kết. Theo lời khai của vợ con tên Thân thì nghi cho tên Kỳ, và tên An là em của tên Đọt đồng loả mà giết Thân chớ không lẽ một mình Đọt mà giết cậu, vì lúc sáng đó tên Kỳ và An cũng đều đi thăm lờ trên ruộng đó, quan chủ-quận có bắt cả ba giải qua biện lý.

Trung-kỳ

PHANTHIẾT

Dân đi viếng Kinh-đô

Mới đây dân Phan-thiết mà cơm đùm cơm bới chưn thấp chưn cao, trèo non lặng suối đi cho tới Kinh-đô xin yết kiến Nam-triều, trưởng chẳng phải là không có duyên cớ.

Nghe đâu có một bọn dân làng Đại-nẫm và làng Thiện-Khánh (làng Rạng) vì quá nghe lời chúc sử của một bọn đĩa-đói kia mà dầu đơn kiện làng để cướp ruộng công-điền của làng. Vì hơi đồng quá mạnh, nên quan trên xử cho dân hơn mà làng thua.

« Tức sùng sùng nổ, tức gồ gồ kêu » vì sự ức hiếp, nên làng phải phái người ra Triều Huế để kêu oan, chẳng biết đến trời có soi thấu cho chăng, làng hiện đương mong mỏi lắm.

TOURANE

Vì sao mà ra tay nghề?

Ngày 23-10-27, cô Đa ái-nữ của quan nghe Mại (1) ở Đà-nẵng, đến chơi nhà bà bác Cô, từ mai đến trưa, tối có nói với Cậu Đại, (con bà bác Cô) thế cái áo « Cachemir » 2p. Cô Đa lấy bạc rồi về.

Chiều hôm ấy, có hai vợ chồng thầy Tạo, làm tiệm Fiard đến thăm bà bác Cô, nhân thấy cái áo đó mới hỏi dấu đuôi thì trong nhà nói như lời kể trên.

Thầy Tạo đi trình Cô rằng thầy ta mất cái áo « Cachemir » mấy bữa nay, mà nay thấy Cô Đa đem cầm ở bà bác Cô.

Cô cho mời Cô Đa xuống bót dam một ngày một đêm, rồi thấy về, chưa rõ xử ra thế nào, khi nào được tin sẽ đăng tiếp.

(1) Quang nghệ Mại là một nhà phú-hào lại là một tay nghị-viên thành-phố Đà-nẵng đương hành. Ngài là một nhân vật hơi trọng yếu ở đà-nẵng nghe nói trong nhà ngài giáo-huấn rất nghiêm, mà sao cô Đa nầy lại hóa ra yêu nghiệt như thế mà hảo ngài, hay là bậu kiếp Tiết-cương quấy hồ Tiết ngày xưa ơ chăng.

Bắc-kỳ

HANOI

Sắp có một đội chiến-thuyền Xiêm-La sang

Ngày 8 Novembre mới rồi, là ngày vua Xiêm làm lễ Đăng-Quang (lên ngôi vua), quan Toàn-quyền có phái hai phi-tướng sang chúc mừng, nay bên triều-đình Xiêm sắp phái một đội chiến-thuyền nhỏ sang đáp-lễ và cám ơn lại.

Chưa biết bao giờ đội chiến-thuyền ấy tới, nhưng sở máy bay thủy ngoài ấy đã dự-bị để nghinh-tiếp trọng thể lắm.

TRƯỜNG

NGUYỄN-VAN-MÙI

10, rue Martin des Pallières, 10

Face à gare Dakao

SAIGON

Dạy các khoa sau đây rất chuyên môn, và tự-quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu liệc-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó sẽ biết.

CHUYÊN DẠY KHOA:

BÚT-TOÁN THƯƠNG-MÃI — Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời, lỗ, dạy cách khỏi sự sai sót.

Giáo-sư: Một vị giáo sư trường cao đẳng Hanoi, chuyên môn nghề bút toán hơn 10 năm

BÁNH MÁY VIẾT và CÁCH MÁY IN NHỎ TRONG NHÀ BUÔN.

Giáo-sư: Một người cựu thơ ký hãng buôn rất thông thạo nghề đánh máy.

VIẾT THƠ TỪ ĐƠN TRẠNG THEO NHÀ BUÔN. — (Khoa nầy dạy đùm).

Giáo-sư: một ông giáo-sư chuyên môn về khoa nầy. Dạy cách viết thơ từ và chỉ biểu về mẹo luật langsa.

Có đâu chỉ muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn từ ang bằng máy viết, và in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm rẽ gấp.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trùng theo luật

Làm kỹ lưỡng và mau.

Ngan gare Dakao Saigon

NAM-ĐỒNG-HƯƠNG

Đường Amiral Courbet số 32,

SAIGON

Xin qui ông qui bà hạ cố nhà ngữ nầy ở tại chợ mới Saigon, đã đặng qui ông qui bà vừa lòng, xưa nay phòng the rộng rãi, sạch sẽ, hồi siêng năng, có phép tắc, và cũng có Garage cho qui khách để xe hơi.

Thiệt nghiệp Xưởng

F. NAM

142-144, Rue Pellerin, Saigon

Bổn hiện chuyên việc tu bổ máy móc lãnh làm thang máy (ascenseur) lãnh sửa và cất nhà máy xay lúa gạo bán đủ những đồ phụ tùng xe hơi bất kỳ hiệu xe nào

Lò đúc, đồng, thau, và nhôm Aluminium

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất thế lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí-giái.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu võ tầm thường và dùng chữ.

Rèn giường sắt và đồ dùng ngoài huê viên làm đồ lầng sắt.

Cửa ngõ hư hàng rào sắt, đủ kiểu rào mã.

Làm kiểu huê mỹ và tầm thường.

Ống khoá và chìa khoá thiệt chắc.

Có làm đồ thâu lòi paratonnerrel chế tạo và sửa máy móc xe hơi xe máy hơi

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh

Công việc làm rất chắc chắn, mau tinh giá rẽ hơn các nơi

NAM NGHĨA-LỢI

dit Thái-Sơn-Quả

DENTISTE

Annam trồng răng

Ngang nhà thương thí Saigon

N° 110, Boulevard Bonnard

DONG BAO

Khi nào ra Trung-kỳ, tới Quinhơn, xin nhớ ghé lại Hôtel Lê-văn-An.

PHAN-THÀNH-KHUYẾN,

Quản lý.

SOLDE

VÌ CẤT NHÀ

Bán 0$50 một tạ lấy tại hàng.

Sẽ mở thêm một lò làm đồ nội hoa nên bán rẽ hai tháng trước khi làm inventaire.

VÕ-VĂN-NỞ

99, Rue Bourdais, Saigon

Ai bắt được?

Đánh rớt ở đường đi Baria lối cây cây số thứ 5 hay thứ 6 cách Biênhòa, một cái túi da đàn bà, trong có cái bao và ống điếu hút thuốc v. v... Đem đi nhà M. D. ở báo Saigon Republicain. Sẽ có thưởng.

Thợ chụp hình

Người mộ chụp hình

Nếu muốn có kiến hoạ hình, giấy lấy hình, nước thuốc rửa hình và những máy chụp hình kiểu mới giá rẻ:

Nếu có cần dùng cuvette, chassin, chưng máy bằng sắc và những đồ dùng khác;

Nếu đến nhà chụp hình

PHOTO-NADAL

118-120, rue Catinat

Giới-thiệu tiểu-thuyết mới

Khuyên đồng-ban chư qui khán quan

Hãy xem!!!

Cuốn NƯỚC TRÍ PHỦ NON TÌNH mới ra đây là cuốn tiểu-thuyết rất có ích lợi theo thời kỳ nầy, gồm đủ nhơn tình đạo vị. Có bán tại các nhà sách và mấy gare xe lửa.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ-NGHỆ BẮC

DỨC-LỢI

105-109, Rue d'Espagne, Saigon

(Kế dinh quan xả Tây)

Bổn tiệm mòng ơn qui vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thạnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sắng 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cảnh cải rất khéo rất hợp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiền, tranh liền, bình phuông cẩn chạm rất xảo, tuế kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau: Lư, chơn-đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim-thời bình bông và các món bằng đồng đen khảm tam khi chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu màu: Tranh, áo gối, nắp bàn vân vân.

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong ở tấm lòng hậu cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm đoạt được hằng người ngoại hàng thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chủ nhân kính cáo.

PHUNG-VĂN-LÂM

105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

MỚI LẠI

Giảng xe chở Bộ-hành và hàng

hiệu **CLASSIC** chở đặng 1.500 kilos

hiệu **DE DION BOUTON** chở đặng 1.000 k. / 2.500 k.

Xe dắc ở sau xe-hơi hiệu **"KAP"** tiện cho những người đi du-lịch

Jean COMTE

Garage S. I. C.

34, Bd Norodom, SAIGON

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

PHỤ TRƯƠNG THE THAO

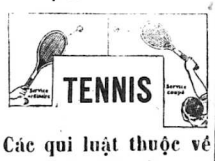

Các qui luật thuộc về nghề đánh banh vợt

Mấy năm nay, trong nước ta, nhứt là ở Nam-Kỳ, đánh banh vợt là một môn thể thao rất thạnh-hành. Bất kỳ ở một quận nhỏ nào, một tổng nào cũng thường có ít nữa là một cái sân banh vợt. Từ người học thức cho đến kẻ lao động, chẳng ai là không coi đánh banh vợt, và phần nhiều lại là người biết đánh banh vợt.

Người đã ra đánh thì tất phải *biết qui luật là đã đành*. Song người xem đánh (mà phần ấy là phần đông) cũng cần nên biết qui luật. Vì có biết qui luật rồi mới biết hay biết dở; có biết hay biết dở rồi coi mới có thú vị; coi có thú vị rồi mới muốn tập mà đánh. Mà nhiều người muốn tập đánh mới mong có nhiều người đánh hay lại vậy mới có thể phổ thông sự thể thao ra đặng.

Nay cũng thế theo ý ấy mà làm bài nói về qui luật đánh banh vợt cho mấy người đi xem đọc chơi.

Hình thức một cái sân đánh banh vợt

Bề ngang 8 thước 23 phân để khi đánh chiết, còn đánh cập thì bề ngan phải rộng đến 10 thước 97 phân; bề dài đồng nhau: 23 thước 8 tất.

Ở chính giữa sân phải dào một cái lưới, buộc vào hai cái trụ mỗi cao 1 thước 6 phân; lưới dăn khỏi mặt 9 tất mốt.

Mỗi bên cách lưới 1 thước tư, thì phải gạch một cái đường ngan gọi là đường «đưa banh qua» (ligne de service); Sau cuối cùng hai đầu sân gạch hai đường ngan gọi là đường cùng (ligne de fond. Ở giữa trung tiêm hai cái đường đưa banh qua lại phải gạch một cái đường ngan.

Bốn bên, hai bên ngan, hai bên bề dài phải có chừa khoản trống cho người đánh banh tiện bề lui tới; bên bề dài từ năm thước cho đến 10 thước, bên bề ngan phải chừa chừng 2 thước năm mươi đặng. Trái banh phải nặng ít nữa là 53 cờ-ram mà không được nặng quá 57 cờ-ram.

Phải đánh làm sao?

Cách đánh thì phải dùng một cái vợt mà đánh trái banh qua cho khỏi lưới lại cho phải nhằm qui tắc như sau nầy:

Người mà đánh trái banh qua trước thì kêu là người đưa banh (le servant). Người đánh trả lại thì gọi là người «relanceur».

Người đưa banh phải đánh làm sao cho trái banh phải rớt nội trong cái khoản có gạch đường của bên phía người địch-thủ. Nếu như đánh không vào trong khoản ấy, thì tính cho lỗi qui luật. Người đưa banh được phép đánh hai trái banh hai lần. Nếu như hai trái mà lỗi hết thì phải thua một lần. Còn như không lỗi, thì người đánh trả phải đánh lại cho trúng qui luật cũng như người đánh qua. Đánh qua đánh lại chừng nào ai phạm qui luật thì thua. Trái banh đánh qua mà người đánh lại không chờ banh rớt đông đất thì gọi là đánh volée. Mà nếu như banh rớt đông đất quá một lần thì cũng tính cho là thua. Song mới một lược đầu mới đánh quá thì không đặng phép đánh volée nghĩa phải cho banh rớt xuống đất rồi mới được đánh trả lại.

Cô Gleitze, người Anh, làm nghề đánh máy, mới bơi qua biển Manche.

Cách tính ăn thua

Ăn một lần thứ nhứt thì tính là 15 điểm. Nếu như người mới bị thua ăn lại đặng một lần thì bằng nhau, tính mỗi bên 15 điểm mà người đùng tiếng langsa mà nói «15 a». Trái banh thứ nhì thì là 30 điểm banh thứ ba là 40 điểm.

Khi nào mà hai bên mỗi bên ăn ba lần, thua ba lần thì kêu là «40 A». Có khi lại kêu là «à deux» hay là «égalité» nghĩa đánh đến lúc đó mà hai bên vẫn cứ bằng nhau, chưa phân thắng bại. Đến chừng đó, thì bên nào muốn ăn, phải ăn tiếp luôn hai lần mới đặng. Còn nếu như đến mà ăn một lần thì kêu là «avantage» rồi thua lại thì là «avantage detruit» hay là «égalité».

Muốn cho dễ nhớ bên nào ăn, bên nào thua, người ta thường chỉ số thắng phụ của người đưa banh qua trước; tỷ như người đưa banh qua mà ăn lần thứ nhứt thì người ta bỏ là: «15 à rien» còn như thua, thì lại bỏ: «rien à 15» v. v...

Mỗi người được phép đưa banh qua trước một lần.

Một hội là sáu bàn. Mà nếu như mỗi bên đều ăn năm bàn, thì bên nào muốn thắng phải ăn tiếp luông hai bàn mới đặng.

Cách đưa banh qua

Le service)

Gọi rằng «service» nghĩa là lúc mới đưa trái banh qua lần thứ nhứt. Chiếu theo qui luật đánh banh vợt thì «người đưa banh» le servant», trong lúc đánh, phải đứng cả hai chưn ra đàng sau cái đường lằn chót sân «ligne de fond» mà phải đứng vào trong cái đường lằn sân phía hai bên. Trước khi đánh trái banh qua, thì «người đưa banh» phải đứng ngừng lại một chỗ, nghĩa là không được lấy trôn, không được bước tới, bước lui, không được chạy, không được nhảy trước khi đánh trái banh qua. Chỉ được phép dở một chưn lên, mà dở rồi thì phải bỏ xuống ra khỏi lằn chót sân «Ligne de fond». Giử vậy cho đến khi đánh trái banh rồi mới đúng qui luật. Cách đưa banh, thì một hiệp đứng bên trái, một hiệp đứng bên mặt sân.

Người đưa banh được phép đùng hai trái banh: mỗi trái một lần. Thường thường trái thứ nhứt thì họ dùng hết tài bỏ mà đánh qua cho người địch thủ khỏi đánh trả lại; đến trái thứ nhì thì phải giữ cho khỏi lỗi, nghĩa là đánh sao cho qua bên sân người địch thủ là đủ. Duy chỉ có mấy người thiệt là thiện nghệ mới dám đánh hai trái nữa nhau.

Trái banh mới đưa qua lần thứ nhứt trong mỗi hiệp, thì phải đánh sao cho lọt vào trong khoản kể từ đường lưới cho đến đường trung tiêm, đường đứng đưa banh của phía bên người địch thủ, nghĩa là hễ đứng đưa banh phía bên tay trái thì phải đánh vào khoản nói trên đây phía bên tay mặt.

Chừng nào như trái banh đụng lưới mà rớt vào trong khoản trúng qui luật, chừng nào trái banh đánh qua rồi mà người địch thủ bên kia chưa đứng chừng chàng thì được phép đánh lại và kể cũng như chưa đánh.

Các miếng hay

Trong các miếng hay của nghề banh vợt, thì có những miếng sau nầy là gốc:

1· Đánh thuận (Drive) là miếng vớt banh bên tay mặt;

2· Đánh nghịch (revers) là miếng vớt banh bên tay trái;

3· Đánh hông đất (volée) là miếng vớt banh khi banh chưa sa xuống đất;

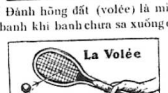

4· Đập (smash) là miếng vớt banh, khi banh còn ở khỏi đầu mình;

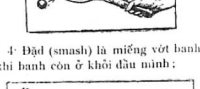

5· Đánh hông đất vừa (volée basse) là miếng vớt banh khi banh gần sa xuống đụng đất;

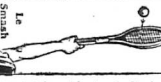

6· Đánh gạt (Lob hay là Chandelle) là miếng đánh tát ra sau xa, khi người địch-thủ đã chạy lên đứng gần trên lưới.

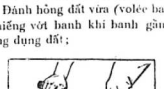

7· Đánh hông đất nửa chừng (demie volée) là miếng vớt banh, khi banh mới vừa đụng đất.

8·) — Chặc «couper» là một miếng khó đánh, phải làm sao cho trái banh xây tròn, nhằm miếng đánh thuận thì phải chặc trái banh bên mặt qua bên trái, nhằm miếng đánh nghịch, thì phải chặc bên trái qua bên mặt, phải làm sao cho trái banh đụng đất rồi nhảy dội một cách khác thường cho người địch thủ không thể liệu trước được.

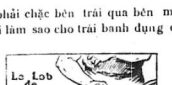

Ấy bấy nhiêu sơ lược cho mấy người chưa rõ qui tắc về cuộc đánh banh vợt, để đến kỳ sau rồi sẽ nói đến những tay rành nghề đánh banh vợt trong Nam-kỳ ta mà nhứt là một tay vô địch, người người đều phục: CHIM.

Người coi đánh banh vợt.

DÁNH BOXE

Lề luật đánh boxe

(tiếp-theo)

Võ-đài. — Vuôn-vức bốn phía, mỗi phía bề dài từ năm thước tới sáu thước. Vân rầm gác, phải lót bố dày trên.

Võ-sĩ. — Muốn lên võ-đài tranh đấu với người khác, võ-sĩ phải dùng 16 tuổi. Hai mươi bốn giờ, trước khi đấu võ, phải có giấy quan thầy cho rằng tên võ-sĩ ấy có sức mà đánh.

Ăn mặc. — Cách ăn mặc phải sạch sẽ. Đi giầy nhẹ, không có đinh

Quần lên khỏi rúng một chúc, dài tới nữa bắp-vế. Cấm không cho thoa mỡ chi nhớt trên mình và mặt.

Bao tay và vải bó. — Bao tay nhẹ hơn hết 114 grammes (4 onces); nặng hơn hết là 228 grammes (8 onces). Người đánh boxe đặng phép dùng để mà bó tay. Người chủ võ-đài phải chịu để ấy, Bề dài vải bó tay phải bằng nhau. Không võ-sĩ nào đặng dùng thứ vải cục hay là dài hơn của người tranh-đấu với mình. Thường thường bề dài đặng hai thước. Bề ngan 4 phân.

Hiệp. — Không đặng phép đánh trên hai chục hiệp. Mỗi hiệp 2 phút hay là 3 phút. Đánh rồi mỗi hiệp đặng nghỉ một phút. Người canh giờ ra lịnh, thì hai võ-sĩ phải bỏ chỗ ngồi mà đánh. Người canh giờ truyền lịnh thôi, thì phải thôi. Người canh giờ phải cho mấy người theo cho-nước hay trước mười secondes, đặng ra khỏi võ-đài.

Người cho nước -- Một người võ-sĩ lên võ-đài, đặng phép đem theo năm người cho nước. Người cho-nước đặng phép vô võ-đài, là khi nào người canh giờ làm lịnh rốt độ rồi. Khi nghe: «Cho-nước ra ngoài» thì phải bước ra khỏi võ-đài liền. Trong lúc hai võ-sĩ đang đánh nhau, mấy người cho-nước ngoài không đặng phép ra dấu và nói tiếng chi cho «người mình» nòng chi. Nếu không tuân theo, thì người cho-nước làm lỗi ấy sẽ bị phạt và người võ-sĩ một phe kể như là bị thua vậy.

Giám cuộc. — Thường thường có ba người giám-cuộc. Hoặc hai người ngoài, một người vô võ-đài làm arbitre. Hoặc ba người ở ngoài hết, ở trong võ-đài có một người arbitre coi chừng mà không đặng phép nhứt định, cho ăn thua.

Đánh rốt độ, một ông giám-cuộc phải biên trong một miếng giấy nhỏ ba đều nầy: 1· thua, đánh không đặng nữa — 2· Huề, 3· sút hơn, không xứng mà đổi thủ.

1· Thua, đánh không đặng nữa. Giám-cuộc cho thua, là khi nào, võ-sĩ bị đánh ngã xuống, đếm 10 secondes mà chưa ngồi-dậy được; hoặc sức yếu quá, giám-cuộc coi thể đổi-thủ không lại, thì biểu thôi đi mà cho thua trước; hoặc mấy người cho nước thấy «người-mình» bị đánh nhiều quá bộ thể chịu không nổi, sợ bị đánh, ngã xuống vân, nên thấy bông đá vô, đặng ra dấu rằng là mình chịu thua, hoặc là bị ruồi ro, trặc-tay, trặc chơn vân vân... nên chịu thua trước; hoặc là, mình không tuân luật-lệ đánh nhằm chỗ người ta cấm, cũng bị thua; hoặc là, ruồi đánh trúng chỗ cấm làm cho võ-sĩ kia bị bịnh nặng đánh không đặng nữa, giám-cuộc cũng cho thua.

2· Huề. — Ba ông giám-cuộc xử khác nhau, hoặc là trong ba ông giám-cuộc, mà có hai người cho huề, thì độ ấy phải huề.

3· Sút hơn, không xứng mà đổi-thủ. — Hai võ-sĩ đang tranh đấu nhau, một người coi thế yếu hơn, không thể chống chọi lại đặng thì giám-cuộc đặng phép truyền lịnh không cho đánh nữa.

Đánh rốt cuộc rồi, không võ-sĩ nào bị đánh té hết, cho ai ăn? Võ-sĩ nào biết dùng hết hai tay; hoặc, biết dỡ và né lẹ làng, hoặc có mánh-lái nhiều, biết nhiều miếng hay; hoặc đánh cách mạnh-mẽ; hoặc không biết mệt và chịu võ-sĩ kia đánh không nao-núng chi; hoặc là đánh chiu theo lề-luật, thì võ-sĩ ấy làm sao cũng đặng cho thắng hết.

(Còn nữa)

P. V. QUỚI

Jacques Dempsey, chỉ cách ý đánh vô trái tiêm Sharkey làm cho võ-sĩ ấy phải té bất tỉnh dưới vàng hơn 0 secondes.

Bên Huê-Kỳ vợt banh giải (rugby

Paolino, bên tay trái, vô-địch bên Au-châu (Europe) cách vài tháng rước đây, qua bên Huê-kỳ, muốn giực chức vô-địch toàn-cầu, bị thua Delaney.

Paolino là người I-pha-Nho (Espagnol).

Đá banh tròn

Càng ngày người Annam mình biết đá banh càng thêm đông. Ở tại Sai-gôn, gần có hai chục hội. Ở lục tỉnh, châu-thành nào cũng lập ra một hội nhỏ. Trong tổng, trong làng, cũng có nhiều chỗ có hội đá banh tròn rồi... Mấy ngày chúa nhựt và mấy ngày lễ, nói trong Nam-kỳ mình biết mấy chục tranh đấu nhau. Số người đi coi càng ngày thêm đông. Nói rốt lại đá banh tròn là một cuộc thể thao đứng bực nhứt trong xứ ta.

Tại sao, trong Nam-kỳ, từ trẻ đến lớn, nhiều người mộ banh-tròn? Vì là lề luật trong cuộc chơi ít và dễ hiểu. Kẻ chơi theo luật và thạt tính, thì banh-tròn là một cuộc thể thao không hiểm-nghèo. Con nít chơi cũng đặng. Muốn đá banh-tròn, còn phải tập-luyện gân cốt cho mạnh và chắc-chắn như đánh boxe vậy. Nên số người biết đá càng ngày thêm đông.

Ý tôi nói đây không phải là nói hễ ai mới biết đá banh đặng ít lâu, thì trở nên một người đá có danh như Thơm, Thới, Xưởng đặng. Trước khi có tài-riêng như vậy, phải thể-thao nhiều ngày cho gân-cốt đặng mạnh, dẻo và dịu-dàng. Cặp mắt phải lanh, tâm thần phải tĩnh, không nhứt nhát, phải biết suy-xét đặng phòng lừa-gạt người nghịch hay là kiếm hiểu ý nó, phòng khi giực banh và cũng đường lại.

Đá banh tròn là cuộc thể-thao của người Ân-lê bày ra. Cho nên trong bào cầu nầy, dân Hồng-mao biết đá banh đông hơn dân các xứ khác. Bên xứ nầy có một hạng người lấy cuộc đá banh mà làm nghề sanh nhai. Người ta kêu là «professionnels». Mỗi tuần, có ngân muốn người coi mấy người professionnel tranh đấu nhau. Từ khi có hạng người professionnel đá banh, thì dân Hồng-mao càng ngày bớt tập thể-thao về môn đó. Trông cho tới chúa nhựt và ngày lễ đặng đi xem đá mà thôi. Lúc còn nhỏ, học trong trường thì còn đá banh, lúc còn đang học nghề thì có ít đồn banh-tròn. Lớn lên một chút làm ra có tiền bỏ túi, thì thôi chơi banh nữa. Có tiền mua chỗ vô coi mấy tay thiện nghệ banh-tròn tranh đấu nhau. Chừng tuổi nầy sắp lên không còn thể thao nữa, lấy mắt dòm tay chơn và mình thì ở không. Ấy là một tánh ý làm cho xã-hội càng ngày càng làm cho dân yếu đuối đó.

Đá banh-tròn đối với người và xã-hội làm sao? Nếu cuộc đá banh-tròn mà không có ích cho nhơn dân, thì chẳng khi nào nó đặng mọi người đến mộ nó như ngày nay. Dòm thấy mấy cách thể thao mà mấy thầy giáo và nơi tỉnh thành mấy thầy đội tập cho trẻ em ta, thì chẳng khác chi một cái cối xay lúa xay hoài mà người ta không có đồ lúa, bầy ra cho mấy cái châu-thân ốm-yếu và phi-béo. Đá banh là một cuộc chơi có mục-đích, nghĩa là mình cố-ý đánh trái banh đặng đem đá nó vô cửa người nghịch. Ai muốn vô tranh đấu thì trong mình phải đặng khoẻ và mạnh. Trong một cuộc tranh đấu banh-tròn, không phải có sức lực mà đủ; phải lấy trí khôn mà chơi, không giây lát nao mình đặng lang-bạt, phải chăm-chỉ dòm theo trái banh luôn. Đá banh là một thứ thể-thao cao thượng, bởi vì mấy người chơi một phe, phải biết dò-ý nhau mà chơi, phải tập tánh cho tĩnh táo, biết khôn lanh, ngay thẳng, không làm cho người ta khen một mình mình mà thôi, phải biết đồng lòng, suy nghiệm cho đúng đắng.

P. V. QUỚI.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan-2022

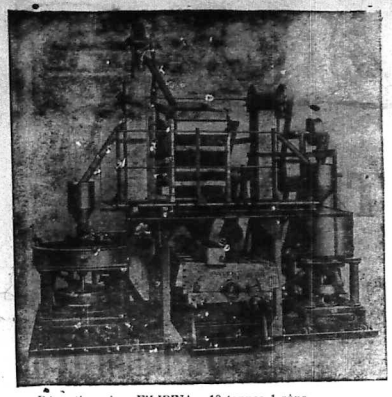

Décortiquerie « FILIPINA » 10 tonnes 1 cône

CAC ÔNG PHẢI CO MỘT DÀN MAY ! !

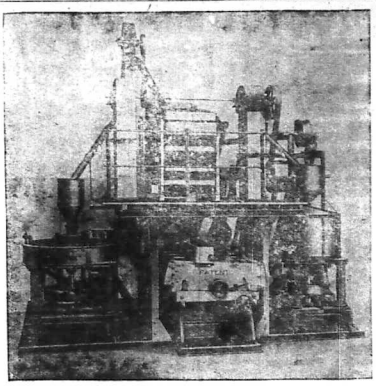

Décortiquerie « FILIPINA » 10 tonnes 1 cône

Không phải đi kiếm đâu xa, cũng chẳng phải dụ dự chi nữa

DUY CO DÀN MAY

"GARDNER"

Là các ông đặng vừa lòng

MẦY NẦY CHAY MANH VÀ EM

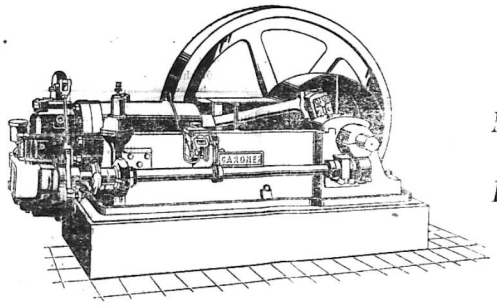

MAY NẦY NHE VÀ KHONG TỐN DẦU NHIỀU

NỘI NĂM 1927 ĐÃ BÁN ĐẶNG 50 CAI MÁY NẦY

Một cái dàn máy 30 ngựa ở Tân-an, mỗi tháng chạy hết 40 $ 00 tiền Mazout, điều nầy có ông Điền-chủ Nguyễn-văn-Ngươn làm chứng.

Chạy máy nầy dê dàng lắm, không cần gì phải tay thạo nghề ! Ông Trần-văn-Rang, chủ nhà máy xay lúa ở Thủ-bộ (Cần-giọc) làm chứng như vậy.

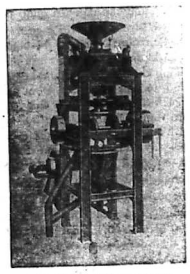

RIZERIE « COLONIAL »

MÁY ẤY CHỈ CÓ TRỮ' BÁN TAI HÀNG NẦY

AGENCE FRANÇAISE D'INDUSTRIE MÉCANIQUE

104, Boulevard de la Somme, 104

SAIGON

Khít bên hàng bán máy may Singer

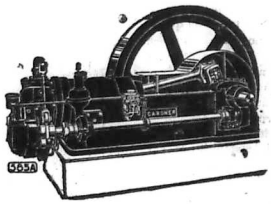

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022